

ABIKS
LOODUSEVAATLEJALE

ORNITO- JA FÜTO-
FENOLOOGILISED
VAATLUSED
EESTIS 1922-1928

114141

A-39610₁₁

ESTI NSV TEADUSTE AKADEEMIA
ESTI LOODUSEUURIJATE SELTS

ORNITO- JA FÜTOFENOLOOGILISED VAATLUSED ESTIS
1922-1928

Koostanud L. Rootsmäe
E. Lellep

ABIKS LOODUSEVAATLÉJALE NR. 75

Tartu 1978

59
0-69

Trükitud Eesti NSV Teaduste Akadeemia
Toimetus- ja Kirjastusnõukogu otsusel
TKN nr. 1354

Toimetanud H. Veroman ja H. Krall
Kunstiliselt kujundanud M. Hiin

2
Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

114 141

0 21008-055 62-78
M 906(16)-78

C Eesti NSV Teaduste Akadeemia 1978

Esimese Eesti fenoloogilise vaatlusvõrgu rajas Loodusuurijate Selts 1922. a. varakevadel. Juba eelnenud talvel oli ornitoloogiasektsiooni esimees prof. J. Piiper avaldanud ajakirjanduses mitmeid üleskutseid ornitofenoloogiliste vaatluste alustamiseks. Tema koostatud küsimusleht ei piirdunud mitte ainult ornitoloogia valdkonnaga, vaid nõudis vastuseid (andmeid) ka tuntumate taimede õitsemise alguse kohta. 1922. aastal saatsid ornitoloogiasektsioonile fenoloogilisi andmeid kokku 61 inimest, nendest 20 Valmaste kõrgema algkooli õpilast (seitse vaatleja nimed on jäänud selgitamata).

1923. aastal andis Loodusuurijate Selts ornito- ja fütofenoloogiliste vaatluste organiseerimise üle Põllutööstusministeeriumi Tartu põllumajandus-meteoroloogia võrgule. Selle juhataja dr. K. Frisch (hiljem prof. K. Kirde, alates 1925. aastast Meteoroloogia Observatooriumi direktor) seadis 1923. aastal fenoloogiliste vaatluste tegemiseks kokku väikese abivihiku, milles märkis fenoloogiliste vaatluste ülesandena "taimekasvu arenemise käigust ja mitmesugustest nähtustest elajate riigis andmeid koguda meie kodumaa kliima tundmaõppimiseks". Need vaatlused jätkusid kuni 1928. aastani, neljal viimasel aastal Tartu Ülikooli Meteoroloogia Observatooriumi juhtimisel, mille koosseisu 1924. a. kevadel põllumajandus-meteoroloogia võrk liideti. Vaatlusvihikuid fenoloogiliste andmetega saadi 1923. aastal 32, 1924. aastal 21, 1925. aastal 22, 1926. aastal 18, 1927. aastal 3 ja 1928. aastal 13; seega on ajavahemikust 1923-1928 säilinud 109 vaatlusvihikut.

Meie esimese fenoloogilise vaatlusvõrgu poolt seitse aasta kestel kogutud vaatlusmaterjal on pälvimatult kauaks

arhiiviriitudele lebama jäänud. Käesoleva tööga tahetakse seda viga parandada. Kui ka 1920-ndatel aastatel suhteliselt väikese kollektiivi tehtud vaatlused ei olnud ehk igas osas hilisemate perioodide tasemel, väärib tehtud töö tunnustamist, sest see võib anda tolle aja loodusnähtustest küllaltki rahuldava ülevaate. Saadud ornitofenoloogiline andmestik kujutab endast 19. sajandi baltisaksa autorite (A. ja E. v. Middendorff, A. ja F. Hoyningen-Huene jt.) avaldatud ja aastatel 1936-1966 kogutud vaatlusmaterjali ("Abiks loodusevaatlejale" nr. 50, 65, 68, 69) vaheüli, mis on neile vajalikuks täienduseks.

Järgnevad ornitofenoloogilised tabelid käsitlevad 23 linnuliigi kevadist saabumist ja 12 linnuliigi sügisest lahkumist. Üksikud linnuliigid, kelle kohta on tehtud ainult juhuslikke vaatlusi, jäeti käesolevast kokkuvõttest välja. Tähele jäi panemata rubriik "hani", milline mõiste mahutab endas mitmesuguseid linnuliike, samuti 1922. a. kohta "pääsuke", mida enamik vaatlejaid liigini ei ole täpsustanud. 1923.-1928. aasta vaatlusvihikuis märgitud "väikeluik" on tabelis asendatud nimetusega "luik", sest võib arvata, et suurel osal vaatlejalatel puudus looduses võimalus väikeluige eristamiseks laululuigest.

Ornitofenoloogilised vaatlusandmed vaadati läbi kriitiliselt. Arvestamata jäeti üksikud ilmselt hilinevad kevadvaatlused, mis keskmiste väljaarvestamisel avaldanuksid segavat mõju. Sama tehti mõnede erakordselt varaste vaatlustega, mis aga märgiti ära tabelites joone all.

Ornitofenoloogiliste tabelite vormistamisel lähtuti juba varem kasutatud printsiipidest. Tabelid järjestati nüüdisaegse lindude süsteemi alusel. Piirkondadeks arvati Eesti NSV-s 1950. aastal kehtestatud administratiivrajoonid (joon. 1), et teha vaatlusandmed võrreldavaks sarjas "Abiks loodusevaatlejale" juba varem avaldatud ornitofenoloogiliste vaatlusmaterjalidega. Kui ühes piirkonnas tegi

samal aastal vaatlusi mitu isikut, siis märgiti tabelisse nende vaatlusdaatumite keskmine.

Samaaegselt rändlindude saabumise ja lahkumisega pälvil vaatlejate huvi ka ümbritseva looduse, taimede sesoonse arengu jälgimine. Vegetatsiooniperioodi jooksul oli tarvis koguda andmeid taimede fenoloogilise arengu viie fenofaasi (õitsemise ja lehistumise alguse ning üldise lehistumise, viljade küpsemise ja lehtede kolletumise) kohta. Mainitud aastail (väheste eranditega) leidus vaatlusvihikuis nii ornito- kui ka fütofenoloogilisi andmeid. Tookordne vaatlusvõrk hõlmas kogu Eesti territooriumi. Vaatlejaid oli tihedamalt Ida-Eestis, hõredamalt Lääne-Eestis ja Saaremaal, Hiiumaal vaatlejaid ei olnud. Vaatlusvihikuis märgitud vaatluskohad on esitatud tähestikulises järjekorras rajoonide kaupa (lk. 47). Osa vaatluspunkte on jäänud täpsustamata väheste või puudulike andmete tõttu. Need vaatluskohad on juurdelisatud kaardil (joon. 2) eristatud (o-märgiga) kindlatest vaatluspunktidest (e-märgiga).

Fütofenoloogiline vaatlusmaterjal töötati läbi kriitiliselt, kusjuures mõni kahtlust tekitav kuupäev (märgitud ?-ga) jäeti keskmiste arvestusest välja. Käsitletava perioodi taimefenoloogilistest vaatlustest on käesolevaga kokku võetud andmed ja esitatud koondtabelid (1-12) kümne taimeliigi õitsemise alguse ja kahe liigi viljumise alguse kohta.

Käesoleva brošüüri lisas on toodud andmed rändlindude saabumise kohta Eestisse aastatel 1905-1914.

L ü h e n d i d

- k. - küla
- m. - mõis
- t. - talu

- Joon. 1. Ornitofenoloogilised vaatluspiirkonnad Eestis:
- 1 - Abja, 2 - Antsla, 3 - Elva, 4 - Haapsalu,
 5 - Harju, 6 - Hiiumaa, 7 - Jõgeva, 8 - Jõhvi,
 9 - Kallaste, 10 - Keila, 11 - Kilingi-Nõmme,
 12 - Kingissepa, 13 - Kiviõli, 14 - Kose, 15 - Li-
 hula, 16 - Loksa, 17 - Mustvee, 18 - Märjamaa,
 19 - Orissaare, 20 - Otepää, 21 - Paide, 22 - Põl-
 va, 23 - Põltsamaa, 24 - Pärnu, 25 - Pärnu-Jaagu-
 pi, 26 - Rakvere, 27 - Rapla, 28 - Räpina, 29 -
 Suure-Jaani, 30 - Tapa, 31 - Tartu, 32 - Tõrva,
 33 - Türi, 34 - Valga, 35 - Vastseliina, 36 - Vil-
 jandi, 37 - Võru, 38 - Väike-Maarja, 39 - Vändra.

VAATLUSVÕRGU LIIKMED AASTAIL 1922-1928
(juurde on märgitud vaatlusaastad)

1. Ainton, J. 1923
2. Blauhut, M. (õpil.) 1922
3. Börjer, R. 1924
4. Eichvald, K. 1922
5. Eller, A. 1923
6. Ermann, E. (õpil.) 1922
7. Ermann, E. (õpil.) 1922
8. Etverk, V. 1922
9. Fabricius, E. 1923-1926, 1928
10. Feldmann, K. 1926
11. Grauberg, L. 1928
12. Greenberg, R. 1924
13. Grigorjev, M. (tuletorni
ülem) 1923
14. Hallik, V. 1923-1926, 1928
15. Hendrikson, J. 1928
16. Hinn, E. (õpil.) 1922
17. Holtsmeier, M. 1926
18. Jansen, G. 1923
19. Johanson, R. 1925-1926, 1928
20. Juske, H. (raudtee tee-
meister) 1923
21. Jürgenson, H. 1923
22. Jürjen, J. (õpil.) 1922
23. Kaan, E. 1922-1923, 1925, 1928
24. Kear, A. 1923
25. Kalbus, A. (kooliõpet.) 1922-1923
26. Kallmann, O. 1922
27. Kandelin, J. 1922
28. Kirrop, A. 1922
29. Kleesmann, K. 1922

30.	Kochtitsky, P.	1923
31.	Krausberg, R.	1922-1923
32.	Kristian, E.	1922
33.	Kristian, V. (õpil.)	1922
34.	Kukke, J.	1924-1925
35.	Kuntse, E.	1923
36.	Kõiv, J.	1922
37.	Kübar (?), M. [✱]	1922
38.	Kütt, A.	1922
39.	Lall, H. (õpil.)	1922
40.	Lamp, P.	1923
41.	Laur, E.	1922
42.	Leemann, G. (?)	1922
43.	Leib, D.	1922
44.	Leikane, J.	1923
45.	Lender, H.	1922
46.	Lepik, H. (õpil.)	1922
47.	Lepiksaar, J.	1922
48.	Lüdig, E.	1928
49.	Mandli, G.	1923-1924
50.	Mangus, K. (õpil.)	1922
51.	Martin, H.	1922
52.	Martinson, E.	1925-1926, 1928
53.	Meeri, J.	1923-1925, 1927
54.	Miller, J. (õpil.)	1922
55.	Mäekala, A.	1922
56.	Mägi, H.	1925-1926
57.	Mälk, M.	1923-1925
58.	Mäll (?), M. (õpil.)	1922
59.	Mühlberg, A.	1922
60.	Nurk (?), J.	1922
61.	Ohu, A.	1922
62.	Olt, E. (õpil.)	1922

[✱] Vaatleja nimi ei olnud selgesti loetav.

63. Org, J.	1923-1925
64. Pannel, L. (õpil.)	1922
65. Peets, A.	1922
66. Peets, L.	1924-1925
67. Peetsi, A. (õpil.)	1922
68. Peters, A. (tuletorni üle-
vaataja)	1923-1924
69. Píkberg, A.	1922
70. Pintmann, J.	1925-1928
71. Reilson, A.	1924-1926
72. Rennenkampff, C.	1923-1926, 1928
73. Rikka (?), J.	1922
74. Roosileht, S.	1923
75. Rüütel, J.	1924-1926
76. Saare mets, A.	1923-1926, 1928
77. Schmidt, V.	1923, 1925, 1928
78. Sihver, E.	1923
79. Sihver, J.	1924-1926, 1928
80. Soom, K. (õpil.)	1922
81. Soplepmann, A. (õpil.)	1922
82. Soplepmann, E. (õpil.)	1922
83. Tanni, A.	1923
84. Teetlok, K.	1922
85. Treimann, L.	1926, 1928
86. Treuhold, J.	1922
87. Truus, A. (õpil.)	1922
88. Täht, H.	1923-1926
89. Uibo, F.	1922
90. Vaabel, R.	1922
91. Vaher, A.	1923-1924, 1926
92. Valk, E. (õpil.)	1922
93. Valk, N.	1922
94. Veski, K. (tuletorni
üle vaataja)	1923-1924
95. Vetka, J.	1926

96.	Vilibert, A. (tuletorni üle-
vaataja)	1923-1926, 1928
97.	Viller, J.	1922-1923, 1925
98.	Vinkel, R.	1922
99.	Vinter, E.	1922, 1925, 1927-1928
100.	Voimann, K. (õpil.)	1922
101.	Volmer, M.	1923-1924

Valge-toonekure (*Ciconia ciconia*) keskmine
saabumine 1922. - 1928.a.

Piirkond	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1922- 1928
Antsla		22.4		12.4	25.4		22.4	20.4
Jõgeva	19.4							
Keila					17.4			
Mustvee		6.4						
Otepää		13.4		10.4				
Faide	23.4						28.4	
Suure-Jaani				15.4	26.4			
Tartu		2.4						
Tõrva	17.4				19.4			
Viljandi		11.4	18.4	7.4	20.4		24.4	16.4
Võru	12.4			8.4		25.4		
Väike-Maarja				11.4				
Eesti	18.4	11.4	18.4	10.4	21.4	25.4	25.4	18.4
Daatumite arv	4	5	4	11	10	1	4	39
Varaseim daatum	12.4	2.4	3.4	15.3	13.4	25.4	22.4	9.4

Luige (*Cygnus sp.*) keskmine saabumine
1922. - 1928.a.

Piirkond	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1922- 1928
Antsla		5.4	15.4		19.4			
Elva	15.4	9.4						
Haapsalu		6.4	15.4	15.3	28.3			31.3
Harju		15.4	28.4					
Jõgeva	14.4							
Jõhvi	22.4	13.4	30.4					
Keila	9.4					1.4		
Kingissepa		5.4	17.4					
Kose	9.4							
Lihula	1.4		4.4	26.3	30.3		8.4	1.4
Mustvee		20.4		19.4	15.4		21.4	19.4
Orissaare				6.4				
Otepää	17.4							
Paide	18.4							
Pärnu	15.4							
Rapla	24.4			13.4		16.4		
Rapina	21.4							
Suure-Jaani					16.4			
Tartu		10.4						
Viljandi		4.4	5.4	10.4	18.4			9.4
Võru	15.4				3.4			
Väike-Maarja	17.4			13.4				
Vändra		12.4						
Besti	15.4	10.4	16.4	6.4	8.4	16.4	14.4	12.4
Daatumite arv	17	11	8	11	11	1	3	62
Varaseim daatum	12.3	4.4	4.4	15.3	28.3	16.4	3.4	29.3

Sinikael-pardi (*Anas platyrhynchos*) keskmine
saabumine 1923. - 1928.a.

Piirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1923- 1928
Antsla	20.4	10.4	4.4			x	11.4
Elva	4.4						
Haapsalu		16.4	15.3	31.3			31.3
Harju	29.3						
Jõhvi	4.4	20.4		23.4			16.4
Keila			29.3	13.4		12.4	8.4
Kingissepa		7.4	8.4				
Lihula	6.4	14.4	27.3	3.4		9.4	6.4
Mustvee	16.4		3.4	18.4		29.4	16.4
Otepää	14.4		3.4				
Paide						19.4	
Rapla					6.4	6.4	
Suure-Jaani	24.3		7.3	14.4		10.4	29.3
Tartu	14.4						
Viljandi	27.3	14.4	4.4	15.4		4.4	7.4
Võru			3.4	13.4	18.3		1.4
Väike-Maarja	19.4	26.4	10.4				18.4
Vändra	8.4						
Eesti	8.4	15.4	30.3	12.4	28.3	13.4	7.4
Daatumite arv	14	12	17	13	2	8	66
Varaseim daatum	14.3	7.4	7.3	31.3	18.3	2.4	24.3

x Talvitas.

Põldvuti (*Coturnix coturnix*) keskmine
saabumine 1923. - 1928. a.

Piirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1923- 1928
Antsla			18.5				
Haapsalu	28.4						
Harju	18.5						
Jõhvi	25.5	1.6					
Kingissepa	15.5						
Kiviõli		28.5					
Lihula			3.5			28.4	
Mustvee		4.6					
Tartu	12.5						
Viljandi	20.5	8.5	6.5	18.5		17.5	14.5
Võru			6.5	16.5			
Eesti	15.5	26.5	8.5	17.5		8.5	15.5
Daatumite arv	7	8	6	6		2	29
Varaseim daatum	28.4	28.4	29.4	11.5		28.4	1.5

Sookure (*Grus grus*) keskmine saabumine
1922. - 1928.a.

Piirkond	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1922- 1928
Antsla		25.4	17.4	12.4	27.4			20.4
Elva		4.4						
Haapsalu	13.4							
Harju		14.4	16.4					
Jõgeva	19.4							
Jõhvi	16.4	29.4						
Kella	9.4				19.4		23.4	
Kingissepa			16.4					
Kiviõli	17.4							
Kose	7.4							
Lihula	7.4	18.4	13.4	4.4			12.4	11.4
Mustvee		16.4	30.4	13.4				
Otepää	18.4	25.4		8.4				
Paide	17.4							
Pärnu	15.4							
Rakvere			29.4					
Rapla	15.4			11.4		10.4		
Rapina	21.4							
Suure-Jaani				7.4	16.4		23.4	
Tapa		9.4						
Tartu	9.4	2.4						
Tõrva	17.4							
Valga	16.4							
Viljandi		5.4	24.4	13.4	20.4		20.4	16.4
Võru	10.4			6.4	15.4	7.4		10.4
Väike-Maarja	16.4	16.4	17.4	13.4				16.4
Vändra		27.4						
Eesti	14.4	16.4	20.4	10.4	19.4	8.4	20.4	15.4
Daatumite arv	24	16	12	16	11	2	5	86
Varaseim daatum	5.4	2.4	4.4	3.4	14.4	7.4	9.4	6.4

Rukkiräagu (*Grex crex*) keskmine saabumine
1922. - 1928.a.

Piirkond	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	$\frac{1}{2}$ 1922-1928
Antsla			28.5	24.5	8.6		1.6	31.5
Elva	19.5							
Haapsalu		10.6	27.5	18.5				
Harju		15.5						
Jõgeva	26.5	13.5						
Jõhvi	23.5	30.5	22.5		23.5			24.5
Keila	26.5			23.5				
Kiviõli			28.5					
Kose	28.5							
Lihula		28.5	11.5	30.4	20.5		5.6	19.5
Mustvee			25.5					
Otepää	8.6	28.5		23.5				
Paide	19.5						29.4	
Põlva			25.5					
Pärnu	17.5							
Rakvere	20.5							
Rapla	30.5			19.5		25.5	20.5	24.5
Rapina	25.5							
Suure-Jaani		16.5	18.5		13.5			
Tartu	10.5	15.5						
Tõrva	21.5						10.6	
Viljandi		2.6	20.5	13.5	14.5		21.5	20.5
Võru	23.5			20.5	18.5	25.5		22.5
Väike-Maarja	6.6	27.5	26.5	8.6			28.5	31.5
Besti	24.5	25.5	23.5	20.5	21.5	25.5	25.5	23.5
Daatumite arv	21	13	15	14	10	2	9	84
Varaseim daatum	6.5	13.5	3.5	30.4	10.5	25.5	29.4	8.5

Kiivitaja (*Vanellus vanellus*) keskmine
saabumine 1922. - 1928.a.

Piirkond	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1922- 1928
Elva	16.4							
Haapsalu	20.4							
Hiiumaa						6.4		
Jõgeva	14.4							
Jõhvi	20.4							
Keila	6.3							
Kose	8.4							
Lihula	8.3							
Otepää	20.4							
Paide	14.4							
Pärnu	15.4							
Rakvere	14.4							
Rapla	16.4			11.4		6.4	4.4	9.4
Räpina	16.4							
Suure-Jaani					30.3			
Tartu	12.4							
Tõrva	16.4							
Valga	18.4							
Viljandi					28.3			
Võru	12.4					16.3		
Väike-Maarja	14.4	16.4						
Besti	11.4	16.4		11.4	29.3	30.3	4.4	12.4
Daatumite arv	29	2		1	2	3	1	38
Varasem daatum	6.3	13.4		11.4	28.3	16.3	4.4	28.3

Suurkoovitaja (*Numenius arquata*) keskmine
sarbumine 1922. - 1928.a.

Piirkond	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1922- 1928
Antsla		14.4	9.4	15.4	16.4		17.4	14.4
Elva	14.4							
Haapsalu		10.4	18.4	3.4	31.3*			8.4
Harju		27.3						
Jõgeva	14.4							
Jõhvi		15.3			16.4			
Kallaste					14.4			
Keila					30.3		22.4	
Kingissepa				7.4				
Lihula	8.4			6.4	15.4		13.4	10.4
Mustvee		17.3			20.4			
Otepää		15.4		2.4				
Palde	16.4						16.4	
Rakvere	15.4							
Raplal	15.4			11.4		8.4	16.4	12.4
Suure-Jaani		21.4		29.3	11.4		9.4	10.4
Tapa		16.4						
Tartu	11.4	6.4						
Tõrva	15.4							
Viljandi		17.4	17.4	14.4	11.4		12.4	14.4
Võru				10.4	5.4			
Väike-Maarja			19.4	7.4				
Vändral		17.4						
Eesti	14.4	7.4	16.4	7.4	11.4	8.4	15.4	11.4
Daatumite arv	12	13	8	15	16	1	10	75
Varaseim daatum	8.4	17.3	7.4	29.3	30.3	8.4	5.4	2.4

* Erandlikult kohatud üht lindu 1. märtsil.

Metskurvitsa (*Scolopax rusticola*) keskmine
saabumine 1923. - 1928.a.

Piirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1923- 1928
Antsla		16.4	2.4	2.4		2.4	6.4
Haapsalu				16.4			
Jõhvi	22.4			16.4			
Lihula			2.4				
Mustvee	12.4	31.3					
Otepää	28.3		3.4				
Rapla					11.4	22.4	
Suure-Jaani		25.4	6.4			7.4	13.4
Tapa	15.4						
Viljandi		21.4	13.4	18.4		15.4	17.4
Võru			25.4	21.4	29.4		25.4
Väike-Maarja	22.4	16.4	7.4				15.4
Vändra	22.4						
Besti	15.4	16.4	8.4	14.4	20.4	11.4	14.4
Datumite arv	7	9	11	8	2	7	44
Varasem datum	28.3	31.3	25.3	2.4	11.4	28.3	31.3

Väikekajaka (Larus minutus) keskmine
saabumine 1923. - 1928.a.

Piirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1923- 1928
Haapsalu	15.5						
Harju	10.4	11.5					
Jõhvi	15.4	20.4					
Kallaste			13.5				
Kingissepa	9.4	12.4	8.4				10.4
Lihula			12.4	30.3			
Põlva		15.5					
Rakvere	22.4	19.5					
Suure-Jaani			13.4				
Tartu	14.4						
Tõrva				18.4			
Viljandi		28.4	5.4	26.4		15.4	18.4
Vändra	22.4						
Eesti	20.4	2.5	16.4	14.4		15.4	19.4
Daatumite arv	7	9	7	6		1	30
Varaseim daatum	9.4	12.4	2.4	30.3		15.4	7.4

**Naerukajaka (*Larus ridibundus*) keskmine
saabumine 1923. - 1928.a.**

Piirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1923- 1928
Harju	20.3	5.4					
Jõhvi	18.4						
Kella			6.4				
Kingissepa			8.4				
Lihula		12.4	12.4				
Rakvere	22.4						
Tartu	24.4						
Viljandi		18.4	6.4	23.4		21.4	17.4
Besti	13.4	12.4	8.4	23.4		21.4	15.4
Daatumite arv	4	3	5	5		1	18
Varaseim daatum	20.3	5.4	1.4	18.4		21.4	7.4

Kalakajaka (*Larus canus*) keskmine
saabumine 1923. - 1928.a.

Piirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1923- 1928
Haapsalu		15.4					
Harju	16.4	15.4					
Jõhvi	1.4	20.4					
Kallaste				1.4			
Keila				11.3		26.3	
Kingissepa		8.4	8.4				
Lihula			3.4	1.4		15.4	6.4
Mustvee	21.4						
Rakvere	25.4	22.4					
Tartu	28.3						
Viljandi				24.4			
Võru				15.4			
Väike-Maarja			17.4				
Vändra	20.4						
Eesti	13.4	16.4	9.4	7.4		5.4	10.4
Daatumite arv	8	6	3	9		2	28
Varaseim daatum	28.3	5.4	3.4	11.3		26.3	27.3

Käo (*Cuculus canorus*) keskmine saabumine

1922. - 1928.a.

Piirkond	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1922- 1928
Antsla		6.5	7.5	29.4	1.5		4.5	3.5
Elva	4.5							
Haapsalu	5.5	13.5	10.5	12.5	8.5			10.5
Harju	4.5	9.5	6.5					
Hiiumaa						17.5		
Jõgeva	1.5	6.5						
Jõhvi	6.5	8.5	10.5		9.5			8.5
Keila	14.5			8.5	11.5		8.5	10.5
Kingissepa		3.5	12.5	8.5				
Kiviõli			8.5					
Kose	3.5							
Lihula	16.5	7.5	8.5	6.5	7.5		6.5	8.5
Mustvee		7.5	5.5	2.5	11.5			6.5
Orissaare		10.5	5.5	9.5				
Otepää		3.5		30.4				
Paide	9.5						14.5	
Põlva		16.5	10.5					
Pärnu	8.5							
Rakvere	4.5							
Rapla	7.5			3.5		5.5	12.5	7.5
Räpina	3.5							
Suure-Jaani		8.5	6.5	5.5	30.4		7.5	5.5
Tapa		8.5						
Tartu	3.5	6.5						
Tõrva	30.4				13.5			
Valga	5.5							
Viljandi		6.5	7.5	28.4	3.5		10.5	5.5
Võru	29.4*			27.4	29.4	2.5		29.4
Väike-Maarja	10.5	6.5	8.5	3.5			19.5	9.5
Esti	6.5	8.5	8.5	4.5	6.5	8.5	10.5	7.5
Daatumite arv	26	25	20	21	15	3	11	121
Varasem daatum	26.4	1.5	2.5	20.4	28.4	2.5	4.5	29.4

*Erandlikult kuuldud üht lindu 18. aprillil.

X Suitsupääsukese (*Hirundo rustica*) keskmine
saabumine 1922. - 1928.a.

Piirkond	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1922- 1928
Antsla		6.5	15.5	8.5	20.4		15.5	7.5
Elva	29.4							
Haapsalu		10.5			9.5		10.5	
Harju		6.5						
Hiumaa						3.5		
Jõhvi		6.5	12.5					
Keila					14.5			
Kingissepa				4.5				
Lihula			3.5	5.5*	10.5		13.5	8.5
Paide	5.5							
Põlva		12.5						
Rakvere	4.5							
Rapla				7.5		2.5	17.5	
Suure-Jsani		6.5	3.5		28.4		14.5	5.5
Tartu		4.5						
Viljandi		27.4	4.5	3.5	3.5		1.5	2.5
Võru				7.5	15.4		7.5	
Väike-Maarja		6.5	8.5	4.5			17.5	9.5
Vändra		27.4						
Besti	3.5	5.5	8.5	5.5	1.5	2.5	12.5	5.5
Daatumite arv	4	13	8	11	11	2	10	59
Varaseim daatum	29.4	27.4	3.5	26.4	15.4	2.5	1.5	28.4

* Erandlikult nähtud 8. aprillil.

**Raastajassukese (*Delichon urbica*) keskmine
saavumine 1923. - 1928.a.**

fiirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1923- 1928
Antsla	15.5	15.5	15.5	12.5		8.5	13.5
Elva	14.5						
Haapsalu	13.5	3.5	2.5	14.5		29.4	6.5
Harju	5.5	4.5					
Hiiumaa					20.5		
Jõgeva	7.5						
Jõhvi	9.5	8.5		12.5			
Kallaste				15.5			
Keila			2.5	13.5		9.5	
Kingisepa	10.5		4.5				
Kiviõli		10.5					
Lihula	14.5	3.5	6.5	11.5		19.5	11.5
Mustvee	8.5	3.5	5.5	12.5		8.5	7.5
Orissaare			12.5				
Otepää	6.5		7.5				
Paide						27.4	
Põlva		11.5					
Rapla			18.5		22.5	6.5	
Suure-Jaani		12.5		30.4		19.5	
Tapa	7.5						
Tartu	6.5						
Tõrva				12.5			
Viljandi	6.5	6.5	2.5	4.5		6.5	5.5
Võru			10.5	3.5		17.5	
Väike-Maarja	6.5	6.5	4.5			12.5	7.5
Vändra	29.4						
Besti	8.5	7.5	7.5	10.5	21.5	9.5	10.5
Daatumite arv	22	14	16	14	2	13	81
Varasem daatum	29.4	3.5	28.4	27.4	20.5	27.4	2.5

*Erandlikult nähtud 10. aprillil.

Põldlõokese (*Alauda arvensis*) keskmine
saabumine 1922. - 1928.a.

Piirkond	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1922- 1928
Antsla		1.4	28.3	27.3			26.3	28.3
Elva	24.3	18.3						
Haapsalu	12.4	11.3	15.3	20.3*	28.3		**	23.3
Harju		23.3	8.4					
Hiumaa						8.4		
Jõgeva	8.4							
Jõhvi	16.4	20.3	2.4		1.4			2.4
Kallaste					1.4			
Keila	5.4			5.4	27.3		24.3	31.3
Kingissepa		20.3	27.3	24.3				
Kiviõli	15.4							
Kose	29.3							
Lihula	5.3		23.3	1.4	29.3		27.3	23.3
Mustvee		16.3	29.3	5.4	1.4			28.3
Orissaare		20.3	29.3	22.3				
Otepää	6.3	19.3		31.3				
Paide	7.3						24.3	
Põlva		20.3	30.3					
Pärnu	7.3							
Rakvere	14.4		4.4					
Rapla	15.4			1.4		7.3	28.3	28.3
Rapina	2.4							
Suure-Jaani	7.3			25.3	29.3		27.3	22.3
Tartu	11.3	22.3						
Torva	8.3					1.4	7.4	
Valga	15.4							
Viljandi		26.3	23.3	25.3	27.3		24.3	25.3
Võru	31.3			29.3	1.4	16.3	25.3	27.3
Väike-Maarja	12.4	24.3		2.4			4.4	3.4
Vandra		19.3						
Eesti	30.3	21.3	28.3	29.3	30.3	21.3	28.3	27.3
Daatumite arv	31	21	17	20	14	3	13	119
Varaseim daatum	5.3	3.3	15.3	15.3	8.3	7.3	21.3	11.3

* Erandlikult kohatud 18. veebr.; ** erandlikult kohatud 28. veebr.

Linavastriku (*Motacilla alba*) keskmine saabumine
1922. - 1928.a.

Piirkond	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1922- 1928
Antsla			13.4	5.4	16.4		7.4	10.4
Elva	14.4							
Haapsalu	18.4	14.4	13.4	4.4	16.4		7.4	12.4
Harju	19.4	14.4	9.4					
Hiumaa						5.4		
Jõgeva	11.4							
Johvi	8.4	17.4	15.3		17.4			6.4
Keila	9.4			9.4	15.4		18.4	13.4
Kingissepa		16.4	10.4	8.4				
Kivioli	17.4							
Kose	12.4							
Lihula	10.4	11.4	27.3	6.4	6.4		7.4	6.4
Mistvee		10.4		14.4			19.4	
Orissaare		19.4	22.4					
Otepää	21.4			10.4				
Paide	17.4							
Põlva		20.3						
Pärnu	5.4							
Rakvere	15.4							
Rapla	16.4			4.4		11.4	9.4	10.4
Rapina	8.4							
Suure-Jaani			10.4					
Tartu	13.4	10.4						
Torva	14.4				16.4			
Valga	16.4							
Viljandi		7.4	5.4	5.4	9.4		10.4	7.4
Võru	8.4			7.4	16.4	19.4	7.4	11.4
Väike-Maarja	13.4	15.4	19.4	8.4			5.4	12.4
Vandra		8.4						
Eesti	13.4	11.4	8.4	7.4	14.4	12.4	10.4	11.4
Daatumite arv	30	19	12	17	12	3	12	105
Varaseim daatum	31.3	20.3	15.3	2.4	3.4	5.4	5.4	29.3

Peoleo (*Oriolus oriolus*) saabumine
1922.a.

Piirkond	1922
Harju	6.5
Jõgeva	19.5
Jõhvi	1.6
Kose	12.5
Lihula	10.5
Otepää	4.6
Paide	17.5
Pärnu	15.5
Rakvere	22.5
Rapina	25.5
Tartu	9.5
Võru	6.5
Esti	17.5
Daatumite arv	15
Varasem daatum	2.5

Kuldnoka (*Sturnus vulgaris*) keskmine saabumine
1922. - 1928.a.

Piirkond	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1922- 1928
Antsla		2.4	28.3	25.3	26.3		27.3	28.3
Elva	24.3	20.3						
Häapsalu		18.3	27.3	21.3*	12.3		8.3	17.3
Harju		29.3	30.3					
Hiumaa						13.3		
Jõgeva	8.4	1.4						
Jõhvi	5.4	28.3	26.3		1.4			30.3
Kallaste					8.3			
Keila	6.3			25.3	24.3		20.3	19.3
Kingissepa		17.3	29.3	21.3				
Kiviõli	9.4							
Kose	29.3							
Lihula	3.3		13.3	22.3**	5.3		23.3	13.3
Mustvee		18.3	29.3	1.4	10.3		21.3	22.3
Orissaare		20.3	29.3	22.3				
Otepää		23.3		29.3				
Paide	21.3						29.3	
Põlva		23.3	28.3					
Pärnu	10.3							
Rakvere	26.3		30.3					
Rapla	14.4			24.3		20.3	30.3	22.3
Rapina	11.3							
Suure-Jaani		28.3	27.3	21.3	27.3		28.3	26.3
Tapa		4.4						
Tartu	10.3	21.3						
Tõrva	3.3				1.4		19.3	
Valga	9.4							
Viljandi		26.3	23.3	26.3	23.3		22.3	24.3
Võru	20.3***			28.3	27.3	14.3	24.3	23.3
Väike-Maarja	3.4	26.3	3.4	4.4			20.3	30.3
Vandra		18.3						
Besti	23.3	23.3	27.3	25.3	21.3	16.3	23.3	23.3
Daatumite arv	29	24	17	20	15	3	16	124
Varaseim daatum	3.3	17.3	13.3	21.3	5.3	13.3	8.3	11.3

* Erandlikult nähtud 16. veebr.

** Erandlikult nähtud 21. veebr.

*** Erandlikult nähtud 15. veebr.

Künnivarese (*Corvus frugilegus*) keskmine
saabumine 1922. - 1928.a.

Piirkond	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1922- 1928
Antsla			3.4				25.3	
Elva	*							
Haapsalu	16.4			**	10.4		31.3	
Jõgeva	13.4							
Jõhvi		2.4						
Kose	28.3							
Lihula			21.3	25.3	10.4		26.3	28.3
Otepää	5.3	18.4		27.3				
Põlva			15.4					
Rakvere	11.3	***	1.4					
Rapla	16.4						4.4	
Suure-Jaani					2.4			
Tartu	9.3	9.4						
Tõrva					3.4			
Valga	15.4							
Viljandi		20.4	2.4	22.3	23.3		2.4	1.4
Võru	1.3			25.3	25.3		25.3	19.3
Väike-Maarja	7.4	24.3					25.3	
Vändra		8.4						
Eesti	28.3	8.4	2.4	25.3	2.4		29.3	31.3
Daatumite arv	12	7	8	6	10		9	52
Varaseim daatum	1.3	24.3	18.3	18.3	7.3		25.3	16.3

* Talvitas.

** Erandlikult nähtud 17. veebr.

*** Erandlikult nähtud 20. veebr.

Õöbiku (*Luscinia luscinia*) keskmine saabumine
1922. - 1928.a..

Piirkond	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1922- 1928
Antsla			9.5	5.5			12.5	
Elva	13.5							
Haapsalu		28.4						
Harju		12.5	10.5					
Hiumaa						20.5		
Jõhvi		13.5	13.5		9.5			
Keila							17.5	
Kingissepa		10.5						
Kiviõli			10.5					
Kose	5.5							
Lihula			12.5	10.5	5.5		18.5	11.5
Mustvee		30.4	3.5					
Orissaare			11.5					
Otepää		13.5		10.5				
Paide	13.5							
Põlva		14.5						
Pärnu	19.5							
Rakvere	6.5							
Rapla	13.5			17.5		19.5		
Räpina	7.5							
Suure-Jaani		10.5	8.5		14.5		6.5	10.5
Tartu	10.5	17.5						
Tõrva	18.5				16.5			
Viljandi		8.5	9.5	7.5	13.5		16.5	11.5
Võru	4.5			11.5	14.5			
Väike-Maarja				14.5				
Besti	11.5	10.5	9.5	11.5	12.5	20.5	14.5	12.5
Daatumite arv	10	12	12	13	10	2	8	67
Varasem daatum	4.5	28.4	3.5	2.5	5.5	19.5	6.5	5.5

Laulurästa (Turduš philomelos) keskmine
saabumine 1923. - 1928.a.

Piirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1922- 1928
Antsla			3.4	18.4		9.4	10.4
Haapsalu		2.4	28.3			7.4	2.4
Harju	31.3	8.4					
Jõhvi	28.3			17.4			
Lihula	8.4		7.4	20.4		3.4	10.4
Orissaare			8.4				
Rapla			6.4		8.4	8.4	7.4
Suure-Jaani				17.4			
Tõrva				17.4			
Viljandi		9.4	2.4	15.4		7.4	8.4
Võru			1.4	18.4			
Väike-Maarja	7.4		9.4				
Vändra	7.4						
Besti	4.4	6.4	4.4	17.4	8.4	7.4	8.4
Daatumite arv	5	3	8	9	1	5	31
Varasem daatum	28.3	2.4	28.3	10.4	8.4	3.4	3.4

Metsvindi (*Fringilla coelebs*) keskmine
saabumine 1922. - 1928.a.

Piirkond	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1922- 1928
Antsla		12.4	23.3	4.4	1.4		7.4	3.4
Haapsalu		4.4	6.4	6.4	1.4		25.3	2.4
Hiumaa						10.3		
Jõgeva	16.4							
Jõhvi		15.4	20.3					
Lihula			13.4	5.4	9.4		4.4	8.4
Mustvee				4.4				
Orissaare		13.4	5.4					
Otepää		13.4						
Paide	16.4							
Põlva		20.3						
Rakvere	16.4							
Rapla	15.4			5.4		30.3	2.4	5.4
Suure-Jaani			1.4	2.4	6.4			
Viljandi			29.3	4.4*	6.4		9.4	4.4
Võru					5.4	17.4		
Vändra		1.4						
Eesti	16.4	6.4	1.4	4.4	5.4	29.3	3.4	5.4
Daatumite arv	4	7	9	9	7	3	6	45
Varaseim daatum	15.4	30.3	18.3	2.4	1.4	10.3	25.3	28.3

* Erandlikult kohatud 13. märtsil.

Valge-toonekure (*Ciconia ciconia*) keskmine
lahkumine 1923. - 1928.a.

Piirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1923- 1928
Antsla	30.9		12.9	15.9		15.9	18.9
Haapsalu			28.8				
Jõgeva	30.9						
Jõhvi	30.9	15.8					
Kallaste			4.9				
Kustvee	4.10						
Orissaare	1.9						
Otepää	10.9		6.9				
Põlva	15.10						
Faide						19.9	
Suure-Jaani				18.9		16.10	
Tõrva				28.8			
Viljandi		8.9	20.9	30.8		17.9	11.9
Väike-Mearja	6.9		16.9				
Vändra	15.9						
Kesti	22.9	27.8	9.9	7.9		24.9	12.9
Datumite arv	9	4	9	9		4	35
Hiliseim datum	15.10	21.9	29.9	18.9		16.10	2.10

Iuige (*Cygnus sp.*) keskmine lahkumine
1923. - 1928.a.

Piirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1923-1928
Antsla	16.11		30.11				
Elva	19.10						
Haapsalu		18.10	27.11	16.12			20.11
Harju	14.10						
Jõhvi	25.11	12.10		16.10			28.10
Keila				12.10			
Kingissepa		13.10					
Lihula						15.10	
Mustvee	26.10		20.10			11.11	29.10
Otepää			18.10				
Rapla					29.10	24.10	
Suure-Jaani	24.10		7.10	28.10		17.10	19.10
Tapa	1.11						
Tartu	13.10						
Viljandi	8.11	2.11	27.10	28.10		7.11	2.11
Võru				29.10			
Vaike-Märja	14.10						
Vandra	10.11						
Eesti	30.10	19.10	1.11	1.11	29.10	27.10	28.10
Daatumite arv	12	6	9	8	1	5	41
Hiliseim daatum	25.11	9.11	30.11	16.12	29.10	11.11	20.11

Sinikael-pardi (*Anas platyrhynchos*) keskmine
lahkumine 1923. - 1928.a.

Piirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1923- 1928
Antsla			1.10	5.10			
Haapsalu			28.11	6.11			
Harju	15.10						
Jõhvi	26.10	26.10					
Lihula		30.9	15.9	25.9		23.9	23.9
Mustvee		27.9					
Tartu	5.10						
Viljandi		24.10	20.10	31.10		29.10	26.10
Võru				20.9			
Väike-Maarja	28.9	2.11	16.11				26.10
Vändra	10.10						
Besti	17.10	16.10	22.10	12.10		11.10	16.10
Daatumite arv	6	6	9	8		3	32
Hiliseim daatum	15.12	25.11	30.11	29.11		29.10	25.11

Sookure (*Grus grus*) keskmine lahkumine
1923.-1928.a.

Piirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1923-1928
Antsla	30.9	5.10	15.9	25.9			26.9
Elva	24.9						
Harju	10.10						
Jõhvi	28.9	20.9					
Kallaste			16.9				
Lihula	20.9	4.10	16.9	25.9		2.10	25.9
Mustvee	10.10	25.9		14.9			26.9
Orissaare			11.9				
Otepää	10.9		8.9				
Paide						5.10	
Põlva	15.10	15.10					
Rapla			10.9			21.9	
Suure-Jsani			10.9				
Tapa	21.9						
Tartu	20.9						
Viljandi		11.9	19.9	22.9		20.9	18.9
Võru			10.9	15.9	20.9		15.9
Väike-Maarja	20.9	14.10	16.9				27.9
Vändra	20.9						
Besti	26.9	1.10	13.9	20.9	20.9	27.9	23.9
Datumite arv	15	9	16	10	1	5	56
Hiliseim daatum	15.10	15.10	2.10	30.9	20.9	10.10	5.10

Metskurvitsa (*Scolopax rusticola*) keskmine
lahkumine 1923. - 1928.a.

Piirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1923- 1928
Antsla						15.9	
Jõhvi	25.9						
Lihula						10.9	
Mustvee	12.10						
Viljandi	1.10		10.10	10.10		26.10	12.10
Väike-Maarja	10.11		12.10				
Besti	12.10		11.10	10.10		27.9	8.10
Daatumite arv	4		5	3		3	15
Hiliseim daatum	10.11		30.10	20.10		26.10	29.10

Käo (*Cuculus canorus*) keskmine lankumine
1923. - 1928.a.

Piirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1923 - 1928
Antsla							
Harju	14.8						
Jõhvi	25.8	1.9					
Kallaste			25.8				
Lihula			10.8				
Mustvee							
Suure-Jaani						14.8	
Viljandi		8.8	23.8	28.8		12.8	18.8
Väike-Maarja	16.9		11.9				
Vändra	1.9						
Besti	30.8	20.8	25.8	28.8		13.8	23.8
Daatumite arv	4	2	6	4		2	18
Hiliseim daatum	16.9	1.9	11.9	15.9		14.8	5.9

Suitsupaasukese (*Hirundo rustica*) keskmine
lahkumine 1923. - 1928.a.

Piirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1923- 1928
antsla	12.9	10.9	30.9	12.9		2.10	19.9
Haapsalu	16.9		20.9	15.9			17.9
Harju	11.9						
Jõhvi	15.9	20.9					
Kallaste			21.9				
Keila			10.9			4.9	
Kingissepa		5.10	25.9				
Lihula		10.9		22.9		14.9	15.9
Otepää			29.9				
Põlva	15.9	15.9					
Rapla			11.9			2.10	
Viljandi		22.9	17.9	24.9		27.9	22.9
Võru			20.9	20.9	25.9		22.9
Väike-Maarja	10.9						
Vändra	5.9						
Eesti	12.9	19.9	20.9	19.9	25.9	22.9	20.9
Daatumite arv	10	7	13	9	1	7	47
Hiliseim daatum	23.9	14.10	30.9	30.9	25.9	2.10	1.10

Raastapaasukese (*Delichon urbica*) keskmine
lähkumine 1923. - 1928.a.

Piirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1923- 1928
Antsla	10.9	2.9	20.8	15.9		12.9	6.9
Haapsalu	4.9	17.9	1.9	15.9			9.9
Harju	2.9	1.9					
Jõhvi	25.8	15.9		12.9			7.9
Kallaste			20.9				
Keila			8.9	31.8		2.9	3.9
Kingissepa	30.9	6.10	25.9				30.9
Kiviõli		10.9					
Lihula	24.9	25.8	3.9	22.9		3.9	9.9
Mustvee	22.8	22.9	20.9	14.9		24.9	14.9
Otepää	15.9						
Põlva	15.9	15.9					
Rapla			10.9				
Suure-Jaani						6.10	
Viljandi	31.8	19.9	23.9	16.9		29.9	17.9
Võru			15.9	20.9	18.9		18.9
Väike-Maarja	10.9	13.9	10.9				
Vändra	10.9						
Eesti	9.9	13.9	11.9	14.9	18.9	18.9	14.9
Daatumite arv	13	13	17	14	1	7	65
Hiliseim daatum	30.9	9.10	29.10	27.9	18.9	6.10	5.10

Põldlõokese (*Alauda arvensis*) keskmine
lahkumine 1923. - 1928.a.

Piirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1923- 1928
Antsla	28.10	3.10	10.10	25.9		8.10	9.10
Haapsalu		10.10					
Harju	23.10						
Jõhvi	15.11	28.9					
Kallaste			19.9				
Lihula			15.9	30.9		26.9	24.9
Mustvee	27.10						
Rapla			12.10		15.10	13.10	13.10
Suure-Jaani				4.10		8.10	
Viljandi	10.10	8.10	18.10	17.10		29.10	16.10
Võru				20.10	8.10		
Väike-Maarja			13.9				
Vändra	5.10						
Besti	23.10	5.10	30.9	7.10	12.10	11.10	10.10
Daatumite arv	6	6	9	11	2	6	40
Hiliseim daatum	15.11	30.10	29.10	20.11	15.10	29.10	2.11

Metsvindi (*Fringilla coelebs*) keskmine
lahkumine 1923. - 1928.a.

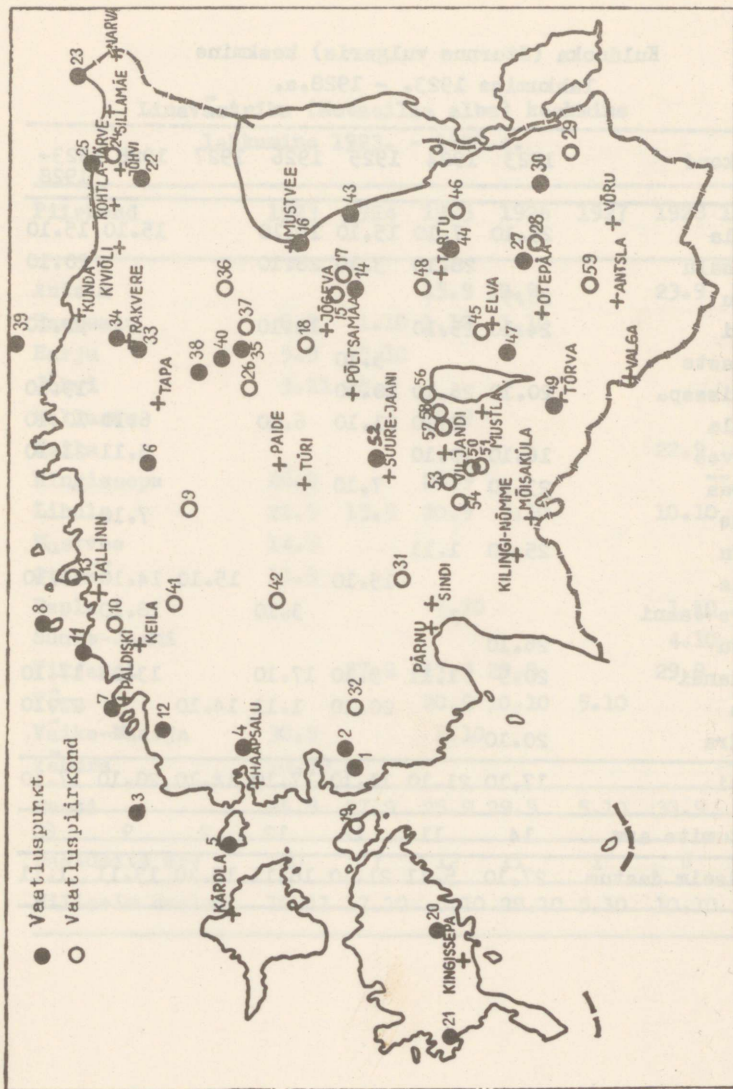
Piirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1923- 1928
Antsla	15.9	5.10	25.9	25.9		18.9	24.9
Haapsalu		5.10	16.10	4.11			19.10
Jõhvi	30.9	10.10					
Lihula		13.9		10.9			
Paide						20.9	
Rapla			6.10				
Suure-Jaani				17.10		12.10	
Viljandi		27.9	25.9	10.10		21.9	28.9
Vändra	25.10						
Eesti	3.10	30.9	3.10	7.10		25.10	2.10
Daatumite arv	3	5	4	10		4	26
Hiliseim daatum	25.10	10.10	16.10	23.11		12.10	23.10

Linavästrikü (Motacilla alba) keskmine
lahkumine 1923. - 1928.a.

Piirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1923- 1928
Antsla			15.9	10.9		23.9	16.9
Haapsalu	8.9	1.10	1.10	1.10			25.9
Harju	5.9	5.10					
Jõhvi	3.11	28.9					
Kallaste			29.9				
Kella						22.9	
Kingissepa	28.9		26.9				
Lihula	22.9	15.9	20.9	5.10		10.10	26.9
Mustvee	14.9						
Otepää	11.9						
Rapla			5.10			1.10	
Suure-Jaani						4.10	
Viljandi		27.9	17.9	29.9		29.9	26.9
Võru			20.9	10.10	5.10		2.10
Väike-Maarja	30.9		2.10				
Vändra	10.10						
Besti	25.9	27.9	25.9	29.9	5.10	30.9	28.9
Daatumite arv	10	7	12	11	1	6	47
Hiliseim daatum	10.11	17.10	5.10	28.10	5.10	10.10	18.10

Kuldnoka (*Sturnus vulgaris*) keskmine
lahkumine 1923. - 1928.a.

Piirkond	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1923- 1928
Antsla	25.10	7.10	15.10	15.10		15.10	15.10
Hõapsalu		28.10	3.10	28.10			20.10
Harju	28.9						
Jõhvi	24.10	25.10		16.10			22.10
Kallaspe			5.10				
Kingissepa	20.10	26.10	10.10				19.10
Lihula		8.10	21.10	6.10		6.10	10.10
Mustvee	16.10	10.10				5.11	21.10
Otepää	23.10		7.10				
Paide						7.10	
Põlva	25.10	1.11					
Rapla			15.10		15.10	14.10	15.10
Suure-Jaani				3.10		18.10	
Tartu	26.10						
Viljandi	20.9	1.11	3.10	17.10		13.11	17.10
Võru			20.10	1.11	14.10		22.10
Vändra	20.10						
Besti	17.10	21.10	11.10	17.10	14.10	20.10	17.10
Daatumite arv	14	11	12	12	2	9	60
Hiliseim daatum	27.10	5.11	21.10	18.11	15.10	13.11	1.11

Joon. 2. Fütolenoloogiliste vaatluskohtade

FÜTOFENOLOOGILISTE VAATLUSKOHTADE
NIMESTIK 1922-1928*

Vk. nr.	Vaatluskoht	Vaatleja
Haapsalu raj.		
1.	Karuse	E. Lüdig
2.	Lihula	E. Fabricius, A. Pikberg
3.	Osmussaare tuletorn	E. Kuntse
4.	Palivere	J. Treuhold
5.	Vormsi tuletorn	A. Vilibert
Harju raj.		
6.	Aegviidu	H. Juske
7.	Kloostri , Packerort**	R. Johanson
8.	Naissaare tuletorn	K. Veski
9.	Ravila	A. Ohu
10.	Saue	P. Kochtitsky
11.	Suurupi tuletorn	M. Grigorjev
12.	Vihterpalu k.	M. Kübar (?)
13.	Viimsi	M. Volmer, H. Lender
Jõgeva raj.		
14.	Ehaveri k.	A. Peets
15.	Kuremaa	S. Roosileht
16.	Mustvee-Tiirikoja	V. Hallik
17.	Saare	H. Jürgenson
18.	Vaimastvere	E. Kristian
Kingissepa raj.		
19.	Hellamaa	J. Meeri
20.	Kõljala Põllutöökool	A. Kaar
21.	Lümanda , Koovi k.	M. Mälk
Kohtla-Järve raj.		
22.	Jõhvi , Tarakuse k.	A. Vaher
23.	Narva-Jõesuu	A. Peters

* 1978. a. administratiivjaotuse järgi.

** Pakri neeme vana saksakeelne nimi.

Vk. nr.	Vaatluskoht	Vaatleja
24.	Oru jaam, end. Konju m.	K. Teetlok
25.	Toila Paide raj.	R. Krausberg
26.	Kapu Põlva raj.	L. Grauberg
27.	Krüdneri , Prangli kool	J. Viller
28.	Kõlleste	G. Mandli
29.	Orava	A. Kütt
30.	Veriora , Pindi k. Pärnu raj.	J. Pintmann
31.	Tori	A. Kalbus
32.	Veltsa Rakvere raj.	V. Schmidt
33.	Rakvere linn	R. Vinkel
34.	Kalvi , Arkna Põllu- töökool	R. Greenberg
35.	Liigvalla , Räitsvere k.	R. Krausberg
36.	Paasvere	E. Kaan
37.	Salla	J. Kukke
38.	Saulja k. (Sauevälja k.)	R. Kleemann
39.	Stenskär [*]	R. Börjer, J. Leikane
40.	End. Vao m. Rapla raj.	C. Rennenkampff
41.	Kohila	E. Vinter
42.	Raikküla Tartu raj.	N. Valk
43.	Kallaste	H. Mägi
44.	Kastre-Võnnu , Pera- valla k.	A. Tanni

^{*} Vaindloo saare rootsikeelne nimi.

Vk. nr.	Vaatluskoht	Vaatleja
45.	Kongota	P. Lamp
46.	Mäksa	G. Jansen, E. Laur, A. Mäekala
47.	Rõngu	K. Eichvald
48.	Sootaga Valga raj.	E. Sihver
49.	Helme Viljandi raj.	L. Treiman, R. Vaabel
50.	Heintali , Sõõdi t.	A. Reilson
51.	Heintali , Vana-Kibo t.	J. Rüütel
52.	Olustvere	A. Eller, K. Feldmann, J. Hendrikson, L. Peets
53.	Puistat	J. Org
54.	Päri	E. Martinson
55.	Reinu t. ²⁸	J. Vetka
56.	Tänassilma	J. Ainton, J. Sihver
57.	Uusna , Anni t.	M. Holtmeier
58.	Uusna , Lohuri t. Võru raj.	H. Täht
59.	Vaabina	A. Saaremets

²⁸ Andmed puudulikud, vk. on kaardile kandmata.

Sinilille (*Hepatica nobilis*) õitsemise algus

Vk. nr.	Vaatluskoht	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
Haapsalu								
1.	Karuse		-	-	-	-	-	25.4
2.	Lihula	23.4	26.4	20.4	9.4	26.4	-	25.4
3.	Osmussaar	-	5.5	-	-	-	-	-
4.	Palivere	28.4	-	-	-	-	-	-
5.	Vormsi	-	20.5	8.67	10.4	8.5	-	-
Harju								
6.	Aegviidu	-	28.4	-	-	-	-	-
7.	Kloostri	-	-	-	5.4	20.4	-	24.4
8.	Naissaar	-	22.67	16.5	-	-	-	-
9.	Ravila	2.5	-	-	-	-	-	-
10.	Saue	-	9.4	-	-	-	-	-
11.	Suurupi	-	20.4	-	-	-	-	-
12.	Vihterpalu	26.4	-	-	-	-	-	-
13.	Viimsi	-	20.4	1.5	-	-	-	-
Jõgeva								
14.	Ehavere	28.4	-	-	-	-	-	-
15.	Kuremaa	-	15.4	-	-	-	-	-
16.	Mustvee	-	28.4	-	10.4	26.4	-	24.4
18.	Vaimastvere	16.4	-	-	-	-	-	-
Kingissepa								
20.	Kõljala	-	2.5	-	-	-	-	-
21.	Lümenda	-	23.4	-	-	-	-	-
Kohtla-Järve								
22.	Jõhvi	-	29.4	5.5	-	1.5	-	-
23.	Narva-Jõesuu	-	10.5	25.4	-	-	-	-
24.	Oru	25.4	-	-	-	-	-	-

? Andmed näivad olevat ekslikud.

Vk. nr.	Vaatluskoht	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
	Paide							
26.	Kapu	-	-	-	-	-	-	19.4
	Põlva							
27.	Krüdneri	25.4	18.4	-	5.4	-	-	-
28.	Kõlleste	-	20.5	7.5	-	-	-	-
30.	Veriora	-	-	-	5.4	17.4	10.4	-
	Pärnu							
31.	Tori	-	10.4	-	-	-	-	-
32.	Veltsa	-	20.4	-	9.4	-	-	22.4
33.	Rakvere	24.4	-	-	-	-	-	-
34.	Kalvi	-	-	10.5	-	-	-	-
35.	Liigvalla	23.4	-	-	-	-	-	-
36.	Paasvere	6.5	29.4	-	18.4	-	-	-
37.	Salla	-	-	26.4	10.4	-	-	-
38.	Saulja	19.4	-	-	-	-	-	-
40.	Vao	-	9.4	6.5	7.4	24.4	-	26.4
	Rapla							
41.	Kohila	27.4	-	-	5.4	-	14.4	26.4
42.	Raikküla	26.4	-	-	-	-	-	-
	Tartu							
44.	Kastre-Võnnu	-	10.5	-	-	-	-	-
46.	Mäksa	25.4 ^{xi}	-	-	-	-	-	-
47.	Rõngu	24.4	-	-	-	-	-	-
	Valga							
49.	Helme	-	-	-	-	24.4	-	9.4
	Viljandi							
50.	Heintali, Sõõdi	-	-	28.4	30.3	15.4	-	-

^{xi} Keskmised andmed.

Vk. nr.	Vaatluskoht	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
51.	Heimtali, Vana-Kibo	-	-	24.4	29.3	16.4	-	-
52.	Olustvere	-	26.4	4.5	13.4	19.4	-	19.4
53.	Puhatu	-	-	29.4	9.4	-	-	26.4
54.	Päri	-	-	-	9.4	26.4	-	-
55.	Reinu	-	-	-	-	3.5	-	-
56.	Tänassilma	-	25.4	5.5	20.4	3.5	-	15.5
57.	Uusna, Anni	-	-	-	-	31.4	-	-
58.	Uusna, Lohuri	-	22.4	27.4	5.5	-	-	-
Võru								
59.	Vaabina	-	4.5	3.5	10.4	28.4	-	23.4
Eesti keskmine		25.4	27.4	2.5	10.4	25.4	-	24.4

Võsaülase (*Anemone nemorosa*) õitsemise algus

Vk. nr.	Vaatluskoht	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
Haapsalu								
1.	Karuse	-	-	-	-	-	-	28.4
2.	Lihula	-	6.5	24.4	14.4	28.4	-	27.4
Harju								
6.	Aegviidu	-	5.5	-	-	-	-	-
7.	Kloostri	-	-	-	-	-	-	2.5
8.	Naissaar	-	3.6	16.5	-	-	-	-
10.	Saue	-	28.4	-	-	-	-	-
13.	Viimsi	-	18.4	6.5	-	-	-	-
Jõgeva								
15.	Kuremaa	-	7.5	-	-	-	-	-
16.	Mustvee	-	-	2.5	25.4	-	-	-
17.	Saare	-	3.5	-	-	-	-	-
18.	Vaimastvere	7.5	-	-	-	-	-	-

Vk. nr.	Vaastluskoht	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
	Kingissepa							
19.	Hellamaa	-	-	28.4	11.4	-	10.3	-
20.	Kõljala	-	8.5	-	-	-	-	-
	Kohtla-Järve							
23.	Narva-Jõesuu	-	-	8.5	-	-	-	-
25.	Toila	-	10.5	-	-	-	-	-
	Paide							
26.	Kapu	-	-	-	-	-	-	30.4
	Põlva							
27.	Krõödneri	-	5.5	-	12.4	-	-	-
30.	Veriora	-	-	-	25.4	8.5	9.5	-
	Pärnu							
31.	Tori	-	20.4	-	-	-	-	-
32.	Veltsa	-	-	-	15.4	-	-	1.5
33.	Rakvere	7.5	-	-	-	-	-	-
35.	Liigvalla	4.5	-	-	-	-	-	-
36.	Paasvere	-	16.5	-	28.4	-	-	-
37.	Salla	-	-	4.5	19.4	-	-	-
40.	Vao	-	12.5	8.5	22.4	14.5	-	29.4
	Repla							
41.	Kohila	-	-	-	14.4	-	1.5	26.4
	Tartu							
43.	Kallaste	-	-	-	-	4.5	-	-
44.	Kastre-Võnnu	-	6.5	-	-	-	-	-
47.	Rõngu	4.5	-	-	-	-	-	-
	Valga							
49.	Helme	-	-	-	-	8.5	-	4.5
	Viljandi							
50.	Heimtali, Sõdi	-	-	6.5	14.4	22.4	-	-

Vk. nr.	Vaatluskoht	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
51.	Heimtali, Vana-Kibo	-	-	5.5	26.4	25.6	-	-
52.	Olustvere	-	5.5	4.5	12.4	24.4	-	29.4
53.	Puiatu	-	-	3.5	11.4	-	-	1.5
54.	Päri	-	-	-	11.4	2.5	-	-
55.	Reinu	-	-	-	-	12.5	-	-
56.	Tänassilma	-	-	10.5	1.5	22.5	-	7.5
57.	Uusna, Anni	-	-	-	-	6.5	-	-
58.	Uusna, Lohuri	-	2.5	4.5	17.4	16.5	-	-
	Võru							
59.	Vaabina	-	8.5	30.5	23.4	12.5	-	-
	Eesti keskmine	-	6.5	6.5	18.4	6.5	-	30.4

Kullerkupu (*Trollius europaeus*) õitsemise algus

Vk. nr.	Vaatluskoht	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
	Haapsalu							
1.	Karuse	-	-	-	-	-	-	22.5
2.	Lihula	-	25.5	1.6	15.5	21.5	-	21.5
5.	Vormsi	-	1.6	3.6	18.5	26.5	-	-
	Harju							
6.	Aegviidu	-	28.5	-	-	-	-	-
7.	Kloostri	-	-	-	16.5	24.5	-	30.5
8.	Naissaar	-	25.6	-	-	-	-	-
10.	Saue	-	24.5	-	-	-	-	-
11.	Suurupi	-	25.5	-	-	-	-	-
13.	Viimsi	-	25.5	1.6	-	-	-	-
	Jõgeva							
15.	Kuremaa	-	27.5	-	-	-	-	-
16.	Mustvee	-	6.6	31.5	19.5	1.6	-	27.5

Vk. nr.	Vaatluskoht	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
17.	Saare	-	30.5	-	-	-	-	-
18.	Vaimastvere	26.5	-	-	-	-	-	-
	Kingissepa							
19.	Hellamaa	-	-	-	16.5	-	1.6	-
	Kohtla-Järve							
22.	Jõhvi	-	2.6	1.6	-	-	-	-
23.	Narva-Jõesuu	-	12.6	26.5	-	-	-	-
	Paide							
26.	Kapu	-	-	-	-	-	-	24.5
	Põlva							
27.	Krüdnari	-	28.5	-	10.5	-	-	-
28.	Kõlleste	-	25.5	1.6	-	-	-	-
30.	Veriora	-	-	-	13.5	20.5	4.6	-
	Pärnu							
31.	Tori	-	29.5	-	-	-	-	-
32.	Veltsa	-	31.5	-	20.5	-	-	26.5
	Rakvere							
34.	Kalvi	-	-	30.5	-	-	-	-
36.	Paasvere	-	7.6	-	17.5	-	-	-
37.	Salla	-	-	31.5	18.5	-	-	-
40.	Vao	-	29.5	31.5	15.5	23.5	-	25.5
	Rapla							
41.	Kohila	-	-	-	13.5	-	28.5	21.5
	Tartu							
44.	Kastre-Võnnu	-	5.6	-	-	-	-	-
	Valga							
49.	Helme	-	-	-	-	25.5	-	2.6
	Viljandi							
50.	Heintali, Sõdi	-	-	29.5	15.5	21.5	-	-

Vk. nr.	Vaatluskoht	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
51.	Heimtali, Vana-Kibo	-	-	16.5	10.5	20.5	-	-
52.	Olustvere	-	2.6	26.5	10.5	19.5	-	17.5
53.	Puiatu	-	-	29.5	23.5	-	-	-
54.	Päri	-	-	-	12.5	24.5	-	-
55.	Reinu	-	-	-	-	25.5	-	-
56.	Tänassilma	-	-	21.5	16.5	25.5	-	24.5
57.	Uusna, Anni	-	-	-	-	23.5	-	-
58.	Uusna, Lohuri	-	28.5	30.5	14.5	12.5	-	-
	Võru							
59.	Vaabina		28.5	24.5	10.5	19.5	-	7.6
	Besti keskmine	-	31.5	29.5	15.5	22.5	-	26.5

Võilille (*Taraxacum* sp.) õitsemise algus

Vk. nr.	Vaatluskoht	1923	1924	1925	1926	1927	1928
	Haapsalu						
1.	Karuse	-	-	-	-	-	16.5
2.	Lihula	8.5	18.5	6.5	10.5	-	15.5
3.	Osussaar	15.6	-	-	-	-	-
5.	Vormsi	30.5	20.5	10.5	26.5	-	-
	Harju						
6.	Aegviidu	25.5	-	-	-	-	-
7.	Kloostri	-	-	12.5	5.6	-	4.6
8.	Naissaar	26.5	28.5	-	-	-	-
10.	Saue	13.5	-	-	-	-	-
11.	Suurupi	29.5	-	-	-	-	-
13.	Viimsi	20.5	20.5	-	-	-	-
	Jõgeva						
15.	Kuremaa	18.5	-	-	-	-	-

Vk. nr.	Vaatluskoht	1923	1924	1925	1926	1927	1928
16.	Mustvee	5.6	31.5	13.5	26.5	-	24.5
17.	Saare	31.5	-	-	-	-	-
	Kingissepa						
19.	Hellamaa	25.5	-	3.5	-	20.5	-
20.	Kõljala	30.5	-	-	-	-	-
	Kohtla-Järve						
22.	Jõhvi	20.5	29.5	-	-	-	-
23.	Narva-Jõesuu	27.5	26.5	-	-	-	-
25.	Toila	28.5	-	-	-	-	-
	Paide						
26.	Kapu	-	-	-	-	-	10.5
	Põlva						
27.	Krüüneri	25.5	-	6.5	-	-	-
28.	Kõlleste	30.5	12.5	-	-	-	-
30.	Veriora	-	-	8.5	26.5	25.5	-
	Pärnu						
31.	Tori	12.5	-	-	-	-	-
32.	Veltsa	25.5	-	9.5	-	-	16.5
	Rakvere						
34.	Kalvi	-	28.5	-	-	-	-
36.	Paasvere	29.5	-	3.5	-	-	-
37.	Salla	-	27.5	9.5	9.5	-	-
39.	Stenskär	23.6	-	-	-	-	-
40.	Vao	21.5	26.5	6.5	21.5	-	21.5
	Rapla						
41.	Kohila	-	-	7.5	-	24.5	20.5
	Tartu						
43.	Kallaste	-	-	-	10.5	10.5	-
44.	Kastre-Võnnu	24.5	-	-	-	-	-

Vk. nr.	Vaatluskoht	1923	1924	1925	1926	1927	1928
	Valga						
49.	Helme	-	-	-	15.5	15.5	-
	Viljandi						
50.	Heimtali, Sõõdi	-	19.6?	7.5	21.5	-	-
51.	Heimtali,						
	Vana-Kibo	-	30.6?	10.5	20.5	-	-
52.	Olustvere	27.5	22.5	2.5	17.4	-	16.5
53.	Puiatu	-	22.5	10.5	-	-	19.5
54.	Päri	-	-	10.5	23.5	-	-
55.	Reinu	-	-	-	19.5	-	-
56.	Tänassilma	-	3.5	10.5	25.5	-	18.5
57.	Uusna, Anni	-	-	-	22.5	-	-
58.	Uusna, Lohuri	20.5	2.6?	2.5	27.5	-	-
	Võru						
59.	Vaabina	22.5	23.5	3.5	20.5	-	17.5
Eesti keskmine		26.5	22.5	7.5	19.5	19.5	19.5

Hapu e. hariliku kirsipuu (*Cerasus vulgaris*)
 õitsemise algus

Vk. nr.	Vaatluskoht	1923	1924	1925	1926	1927	1928
	Haapsalu						
1.	Karuse	-	-	-	-	-	23.5
2.	Lihula	1.6	1.6	12.5	23.5	-	21.5
5.	Vormsi	15.6	8.6	20.5	31.5	-	-
	Harju						
6.	Aegviidu	18.6	-	-	-	-	-
8.	Naissaar	-	21.6	-	-	-	-

Vk. nr.	Vaatluskoht	1923	1924	1925	1926	1927	1928
10.	Saus	6.6	-	-	-	-	-
11.	Suurupi	19.6	-	-	-	-	-
	Jõgeva						
15.	Kuremaa	9.6	-	-	-	-	-
16.	Mustvee	18.6	10.6	20.5	4.5	-	22.6
17.	Saare	11.6	-	-	-	-	-
	Kingissepa						
19.	Hellamaa	5.6	30.5	12.5	-	28.5	-
20.	Kõljala	16.6	-	-	-	-	-
21.	Lümada	-	-	14.5	-	-	-
	Kohtla-Järve						
22.	Jõhvi	14.6	-	-	-	-	-
23.	Narva-Jõesuu	10.6	3.6	-	-	-	-
	Põlva						
27.	Krüüdneri	6.6	-	11.5	-	-	-
28.	Kõlleste	8.6	1.6	-	-	-	-
30.	Veriora	-	-	10.5	20.5	1.6	-
	Pärnu						
31.	Tori	10.6	-	-	-	-	-
32.	Veltsa	10.6	14.5	-	-	-	27.
	Rakvere						
34.	Kalvi	-	6.6	-	-	-	-
37.	Salla	-	1.6	14.5	-	-	-
40.	Vao	11.6	1.6	12.5	-	-	-
	Rapla						
41.	Kohila	-	-	18.5	-	11.6	26.
	Tartu						
44.	Kastre-Võnnu	7.6	-	-	-	-	-
45.	Kongota	5.6	-	-	-	-	-
48.	Sootaga	5.6	-	-	-	-	-

Vk. nr.	Vaatluskoht	1923	1924	1925	1926	1927	1928
Valga							
49.	Helme	-	-	-	23.5	-	3.6
Viljandi							
50.	Heintali, Sõõdi	-	3.6	12.5	21.5	-	-
51.	Heintali,						
	Vana-Kibo	-	3.6	12.5	22.5	-	-
52.	Olustvere	29.5	2.6	11.5	22.5	-	21.5
53.	Puiatu	-	30.5	11.5	-	-	26.5
54.	Päri	-	-	11.5	23.5	-	-
55.	Reinu	-	-	-	22.5	-	-
56.	Tänassilma	9.6	30.5	11.5	23.5	-	25.5
57.	Uusna, Anni	-	-	-	24.5	-	-
58.	Uusna, Lohuri	29.5	3.6	8.5	11.6	-	-
Võru							
59.	Vaabina	30.5	29.5	11.5	24.5	-	27.5
Besti keskmine		7.6	2.6	13.5	25.5	-	28.5

Hariliku toominga (Padus avium) õitsemise algus

Vk. nr.	Vaatluskoht	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
Haapsalu								
1.	Karuse	-	-	-	-	-	-	20.5
2.	Lihula	25.5	31.5	30.5	13.5	22.5	-	24.5
4.	Palivere	27.5	-	-	-	-	-	-
5.	Vormsi	-	8.6	4.6	23.5	30.5	-	-
Harju								
6.	Aegviidu	-	1.6	-	-	-	-	-
7.	Kloostri	-	-	-	26.5	4.6	-	23.6
8.	Naissaar	-	7.6	13.6	-	-	-	-
9.	Ravila	25.5	-	-	-	-	-	-

Vk. nr.	Vaatluskoht	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
10.	Saue	-	30.5	-	-	-	-	-
11.	Suurupi	-	10.6	-	-	-	-	-
12.	Vihterpalu	25.5	-	-	-	-	-	-
13.	Viimsi	31.5	10.6	8.6	-	-	-	-
	Jõgeva							
14.	Ehaverre	20.5	-	-	-	-	-	-
15.	Kuremaa	-	4.6	-	-	-	-	-
16.	Mustvee	-	9.6	2.6	17.5	2.6	-	28.5
17.	Saare	-	3.6	-	-	-	-	-
18.	Vaimastvere	25.5	-	-	-	-	-	-
	Kingissepa							
19.	Hellemaa	-	1.6	30.5	16.5	-	-	-
20.	Kõljala	-	29.5	-	-	-	-	-
21.	Lümanda	-	13.6	3.6	20.5	-	-	-
	Kohtla-Järve							
22.	Jõhvi	-	6.6	1.6	-	-	-	-
23.	Narva-Jõesuu	-	6.6	29.5	-	-	-	-
24.	Oru	23.5	-	-	-	-	-	-
	Paide							
26.	Kapu	-	-	-	-	-	-	25.5
	Põlva							
27.	Krüüdneri	24.5	2.6	-	7.5	-	-	-
28.	Kõlleste	-	8.6	26.5	-	-	-	-
29.	Orava	23.5	-	-	-	-	-	-
30.	Veriora	-	-	-	10.5	20.5	31.5	-
	Pärnu							
31.	Tori	-	28.5	-	-	-	-	-
32.	Veltsa	-	2.6	-	13.5	-	-	24.5
33.	Rakvere	20.5	-	-	-	-	-	-
34.	Kalvi	-	-	1.6	-	-	-	-
35.	Liigvalla	25.5	-	-	-	-	-	-

Vk. nr.	Vaatluskoht	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
36.	Paasvere	22.5	10.6	-	17.5	-	-	-
37.	Salla	-	-	28.5	12.5	-	-	-
38.	Saulja	27.5	-	-	-	-	-	-
39.	Stenskär	-	24.6	19.6	-	-	-	-
40.	Vao	-	4.6	30.5	13.5	23.5	-	25.5
	Repla							
41.	Kohila	26.5	-	-	14.5	-	6.6	25.5
42.	Raikküla	26.5	-	-	-	-	-	-
	Tartu							
43.	Kallaste	-	-	-	-	6.5	-	-
44.	Kastre-Võnnu	-	19.5	-	-	-	-	-
46.	Mäksa	22.5	-	-	-	-	-	-
48.	Sootaga	-	27.5	-	-	-	-	-
	Valga							
49.	Helme	24.5	-	-	-	21.5	-	2.6
	Viljandi							
50.	Heimtali, Sõdi	-	-	28.5	11.5	20.5	-	-
51.	Heimtali, Vana-Kibo	-	-	22.5	10.5	21.5	-	-
52.	Olustvere	-	28.5	28.5	11.5	20.5	-	19.5
53.	Puiatu	-	-	19.5	29.67	-	-	24.5
54.	Päri	-	-	-	10.5	22.5	-	-
55.	Reinu	-	-	-	-	22.5	-	-
56.	Tänassilma	-	-	28.5	14.5	23.5	-	22.5
57.	Uusna, Anni	-	-	-	-	22.5	-	-
58.	Uusna, Lohuri	-	25.5	27.5	6.5	21.5	-	-
	Võru							
59.	Vaabina	-	1.6	30.5	7.5	20.5	-	20.5
Besti keskmine		24.5	4.6	31.5	13.5	22.5	-	26.5

Hariliku sireli (*Syringa vulgaris*) õitsemise algus

Vk. nr.	Vaatluskoht	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
	Haapsalu							
2.	Lihula	6.6	22.6	4.6	20.5	29.5	-	30.5
4.	Palivere	13.6	-	-	-	-	-	-
5.	Vormsi	-	24.6	15.6	5.6	7.6	-	-
	Harju							
6.	Aegviidu	-	19.6	-	-	-	-	-
7.	Kloostri	-	-	-	-	16.6	-	1.7
8.	Naissaar	-	6.7	22.6	-	-	-	-
9.	Ravila	5.6	-	-	-	-	-	-
10.	Saue	-	15.6	-	-	-	-	-
11.	Suurupi	-	29.6	-	-	-	-	-
12.	Vihterpalu	17.6	-	-	-	-	-	-
13.	Viimsi	11.6	28.6	10.6	-	-	-	-
	Jõgeva							
14.	Rhavera	4.6	-	-	-	-	-	-
15.	Kuremaa	-	21.6	-	-	-	-	-
16.	Mustvee	-	21.6	13.6	1.6	7.6	-	20.6
17.	Saare	-	25.6	-	-	-	-	-
18.	Vaimastvere	8.6	-	-	-	-	-	-
	Kingissepa							
19.	Hellemaa	-	19.6	10.6	26.5	-	24.6	-
20.	Kõljala	-	19.6	-	-	-	-	-
21.	Lümanda	-	-	15.6	28.5	-	-	-
	Kohtla-Järve							
22.	Jõhvi	-	23.6	-	-	-	-	-
23.	Narva-Jõesuu	-	20.6	12.6	-	-	-	-
24.	Oru	9.6	-	-	-	-	-	-
	Paide							
26.	Kapu	-	-	-	-	-	-	-

Vk. nr.	Vaatluskoht	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
Põlva								
27.	Krüdneri	5.6	16.6	-	20.5	-	-	-
28.	Kõlleste	-	18.6	-	-	-	-	-
29.	Orava	3.6	-	-	-	-	-	-
30.	Veriora	-	-	-	24.5	22.5	15.6	-
Pärnu								
31.	Tori	-	20.6	-	-	-	-	-
32.	Veltsa	-	19.6	28.5	-	-	-	10.6
33.	Rakvere	4.6	-	-	-	-	-	-
34.	Kalvi	-	-	12.6	-	-	-	-
35.	Liigvalla	10.6	-	-	-	-	-	-
36.	Paasvere	7.6	24.6	-	7.6	-	-	-
37.	Salla	-	-	10.6	28.5	-	-	-
38.	Saulja	10.6	-	-	-	-	-	-
39.	Stenskar	-	5.7	29.6	-	-	-	-
40.	Vao	-	22.6	14.6	27.5	1.6	-	8.6
Rapla								
41.	Kohila	8.6	-	-	20.5	-	18.6	8.6
42.	Raikküla	7.6	-	-	-	-	-	-
Tartu								
43.	Kallaste	-	-	-	-	5.6	-	-
44.	Kastre-Võnnu	-	19.6	-	-	-	-	-
45.	Kongota	-	19.6	-	-	-	-	-
46.	Mäksa	4.6 ^x	-	-	-	-	-	-
48.	Sootaga	-	16.6	-	-	-	-	-
Valga								
49.	Helme	8.6	-	-	-	25.5	-	13.6
Viljandi								
50.	Heimtali, Sõõdi	-	-	9.6	22.5	31.5	-	-
51.	Heimtali, Vana-Kibo	-	-	3.6	24.5	14.5	-	-

Vk. nr.	Vaatluskoht	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
52.	Olustvere	-	15.6	8.6	17.5	27.5	-	19.5
53.	Puiatu	-	-	1.6	20.5	-	-	12.6
54.	Päri	-	-	-	20.5	29.5	-	-
55.	Reinu	-	-	-	-	28.5	-	-
56.	Tänassilma	-	-	9.6	23.5	28.5	-	1.6
57.	Uusna, Anni	-	-	-	-	28.5	-	-
58.	Uusna, Lohuri	-	14.6	4.6	23.5	27.5	-	-
	Võru							
59.	Vaabina	-	16.6	2.6	16.5	24.5	3.6	-
	Besti keskmine	8.6	21.6	10.6	24.5	30.5	-	9.6

* Keskmised andmed.

Hariliku pihlaka (*Sorbus aucuparia*) õitsemise algus

Vk. nr.	Vaatluskoht	1923	1924	1925	1926	1927	1928
	Haapsalu						
2.	Lihula	17.6	10.6	29.5	5.6	-	15.6
3.	Osmussaar	8.7	-	-	-	-	-
5.	Vormsi	24.6	17.6	5.6	7.6	-	-
	Harju						
6.	Aegviidu	20.6	-	-	-	-	-
7.	Kloostri	-	-	-	17.6	-	29.6
8.	Naiassaar	29.6	23.6	-	-	-	-
10.	Saue	15.6	-	-	-	-	-
11.	Suurupi	27.6	-	-	-	-	-
13.	Viimsi	4.6	-	-	-	-	-
	Jõgeva						
15.	Kuremaa	20.6	-	-	-	-	-

Vk. nr.	Vaatluskoht	1923	1924	1925	1926	1927	1928
16.	Mustvee	23.6	14.6	4.6	8.6	-	-
17.	Saare	20.6	-	-	-	-	-
	Kingissepa						
19.	Hellamaa	20.6	7.6	1.6	-	-	-
20.	Kõljala	20.6	-	-	-	-	-
21.	Lümanda	29.6	20.6	5.6	-	-	-
	Kohtla-Järve						
22.	Jõhvi	2.6	-	-	-	-	-
23.	Narva-Jõesuu	21.6	10.6	-	-	-	-
	Paide						
26.	Kapu	-	-	-	-	-	10.6
	Põlva						
27.	Krüüdneri	17.6	-	28.5	-	-	-
28.	Kõlleste	18.6	-	-	-	-	-
30.	Veriora	-	-	24.5	8.6	14.6	-
	Pärnu						
31.	Tori	10.6	-	-	-	-	-
32.	Veltsa	23.6	-	-	-	-	11.6
	Rakvere						
34.	Kalvi	-	15.6	-	-	-	-
36.	Paasvere	26.6	-	6.6	-	-	-
37.	Salla	-	8.6	30.5	-	-	-
38.	Stenskär	2.7	23.6	-	-	-	-
40.	Vao	19.6	9.6	27.5	1.6	-	11.6
	Rapla						
41.	Kohila	-	-	2.6	-	18.6	11.6
	Tartu						
43.	Kallaste	-	-	-	10.6	-	-
44.	Kastre-Võnnu	19.6	-	-	-	-	-
48.	Sootaga	18.6	-	-	-	-	-

Vk. nr.	Vaatluskoht	1923	1924	1925	1926	1927	1928
Valga							
49.	Helme	-	-	-	27.5	-	10.6
Viljandi							
50.	Heimtali, Sõõdi	-	23.6?	22.5	1.6	-	-
51.	Heimtali, Vana-Kibo	-	23.5?	28.5	25.5	-	-
52.	Olustvere	27.5	8.6	25.5	29.5	-	20.6
53.	Pulatu	-	-	30.5	-	-	-
54.	Päri	-	-	30.5	30.5	-	-
55.	Keinu	-	-	-	29.5	-	-
56.	Tänassilma	-	1.6	22.5	30.5	-	8.6
57.	Uusna, Anni	-	-	-	28.5	-	-
58.	Uusna, Lohuri	-	6.6	18.5	18.5	-	-
Võru							
59.	Vaabina	15.6	1.6	20.5	26.5	-	20.6
Eesti keskmine		19.6	11.6	28.5	1.6	-	14.6

Mustika (*Vaccinium myrtillus*) õitsemise algus

Vk. nr.	Vaatluskoht	1923	1924	1925	1926	1927	1928
Haapsalu							
2.	Lihula	23.6	15.6	25.5	30.5	-	12.6
Harju							
6.	Aegviidu	1.6	-	-	-	-	-
8.	Naissaar	24.6	9.6	-	-	-	-
11.	Suurupi	15.7?	-	-	-	-	-
13.	Viimsi	1.6	28.5	-	-	-	-
Jõgeva							
15.	Kuremaa	20.5	-	-	-	-	-

Vk. nr.	Vaatluskoht	1923	1924	1925	1926	1927	1928
16.	Mustvee	14.6	30.5	19.5	28.5	-	-
17.	Saare	8.6	-	-	-	-	-
	Kohtla-Järve						
22.	Jõhvi	24.5	-	-	-	-	-
25.	Toila	26.5	-	-	-	-	-
	Põlva						
27.	Krüüdneri	15.5	-	15.5	-	-	-
28.	Kõlleste	15.6	30.5	-	-	-	-
30.	Veriora	-	-	15.5	20.5	10.5	-
	Pärnu						
31.	Tori	28.5	-	-	-	-	-
	Rakvere						
36.	Paasvere	3.6	-	15.5	-	-	-
37.	Salla	-	3.6	15.5	-	-	-
	Rapla						
41.	Kohila	-	-	16.5	-	7.6	26.5
	Tartu						
44.	Kastre-Võnnu	7.6	-	-	-	-	-
	Viljandi						
50.	Heimtali, Sõõdi	-	30.5	13.5	18.5	-	-
51.	Heimtali, Vana-Kibo	-	29.5	23.5	19.5	-	-
52.	Olustvere	3.6	25.5	16.5	21.5	-	21.5
53.	Puistu	-	-	18.5	-	-	-
54.	Päri	-	-	18.5	-	-	-
55.	Reinu	-	-	-	12.6	-	-
56.	Tänassilma	-	-	-	-	-	22.5
57.	Uusna, Anni	-	-	-	9.6	-	-
58.	Uusna, Lohuri	4.6	-	-	-	-	-

Vk. nr.	Vaatluskoht	1923	1924	1925	1926	1927	1928
	Võru						
59.	Vaabina	5.6	5.6	15.5	1.6	-	-
	Eesti keskmine	5.6	2.6	17.5	28.5	-	-

Pohla (*Rhodococcum vitis-idaea*) õitsemise algus

Vk. nr.	Vaatluskoht	1923	1924	1925	1926	1927	1928
	Haapsalu						
2.	Lihula	25.6	29.6	24.5	8.6	-	15.6
	Harju						
6.	Aegviidu	12.6	-	-	-	-	-
8.	Naissaar	24.6	12.6	-	-	-	-
11.	Suurupi	13.7	-	-	-	-	-
13.	Viimsi	1.6	-	-	-	-	-
	Jõgeva						
15.	Kuremaa	24.6	-	-	-	-	27.6
16.	Mustvee	20.6	10.6	1.6	3.6	-	-
17.	Saare	20.6	-	-	-	-	-
	Kingissepa						
19.	Hellamaa	-	-	-	-	14.6	-
20.	Kõljala	18.6	-	-	-	-	-
	Kohtla-Järve						
22.	Jõhvi	28.6	-	-	-	-	-
23.	Narva-Jõesuu	-	5.6	-	-	-	-
	Põlva						
27.	Krüdneri	-	-	19.5	-	-	-
28.	Kõlleste	15.6	30.5	-	-	-	-
30.	Veriora	-	-	16.5	19.5	29.5	-

Vk. nr.	Vaatluskoht	1923	1924	1925	1926	1927	1928
	Pärnu						
31.	Tori	10.6	-	-	-	-	-
	Rakvere						
36.	Paasvere	17.6	-	7.6	-	-	-
37.	Salla	-	3.6	-	-	-	-
	Rapla						
41.	Kohila	-	-	30.5	-	24.6	16.6
	Tartu						
44.	Kastre-Võnnu	27.6	-	-	-	-	-
	Viljandi						
50.	Heimtali, Sõdi	-	2.6	21.5	16.5	-	-
51.	Heimtali, Vana-Kibo	-	2.6	19.5	16.5	-	-
52.	Olustvere	28.5	7.6	21.5	-	-	1.6
53.	Puiatu	-	-	16.6	-	-	-
54.	Päri	-	-	16.6	27.5	-	-
55.	Reinu	-	-	-	15.6	-	-
57.	Uusna, Anni	-	-	-	10.6	-	-
58.	Uusna, Lohuri	27.5	-	-	-	-	-
	Võru						
59.	Vaabina	14.6	-	7.6	5.6	-	20.6
	Besti keskmine	17.6	8.6	29.5	30.5	-	-

Mustika (*Vaccinium myrtillus*) viljade
valmimise algus

Vk. nr.	Vaatluskoht	1923	1924	1925	1926	1927	1928
Haapsalu							
1.	Karuse	-	-	-	-	-	3.8
2.	Lihula	10.7	18.7	30.6	25.7	-	2.8
5.	Vormsi	-	25.7	15.7	10.7	-	-
Harju							
6.	Aegviidu	3.8	-	-	-	-	-
7.	Kloostri	-	-	-	-	-	10.8
8.	Naissaar	3.8	10.8	-	-	-	-
10.	Saue	11.8	-	-	-	-	-
11.	Suurupi	20.7	-	-	-	-	-
13.	Viimsi	5.8	-	-	-	-	-
Jõgeva							
15.	Kuremaa	29.7	-	-	-	-	-
16.	Mustvee	21.7	19.7	10.7	20.7	-	25.7
17.	Saare	30.7	-	-	-	-	-
Kingissepa							
19.	Hellamaa	-	28.7	-	28.7	-	-
21.	Lümanda	-	18.7	18.7	-	-	-
Kohtla-Järve							
22.	Jõhvi	17.7	14.7	-	-	-	-
23.	Narva-Jõesuu	25.7	14.7	-	-	-	-
Paide							
26.	Kapu	-	-	-	-	-	19.8
Põlva							
27.	Krüüdneri	27.7	-	10.7	-	-	-
28.	Kõlleste	25.7	5.7	-	-	-	-
30.	Veriora	-	-	10.7	4.7	28.7	-

Vk. nr.	Vaatluskoht	1923	1924	1925	1926	1927	1928
	Pärnu						
31.	Tori	22.7	-	-	-	-	-
32.	Veltsa	-	-	16.7	-	-	8.8
	Rakvere						
34.	Kalvi	-	25.7	-	-	-	-
36.	Paasvere	5.8	-	12.7	-	-	-
37.	Salla	-	20.7	5.7	-	-	-
	Rapla						
41.	Kohila	-	-	16.7	17.7	-	20.7
	Tartu						
43.	Kallaste	-	-	10.7	10.7	-	-
44.	Kastre-Võnnu	26.7	-	-	-	-	-
	Valga						
49.	Helme	-	-	-	1.7	-	20.7
	Viljandi						
50.	Heimtali, Sõõdi	-	9.7	12.7	15.7	-	-
51.	Heimtali, Vana-Kibo	-	9.7	14.7	10.7	-	-
52.	Olustvere	22.7	-	-	-	-	12.7
53.	Puiatu	-	5.7	13.7	-	-	-
54.	Päri	-	-	13.7	10.6?	-	-
55.	Reinu	-	-	-	5.7	-	-
56.	Tänassilma	1.8	8.7	2.7	5.7	-	15.7
57.	Uusna, Anni	-	-	-	2.7	-	-
58.	Uusna, Lohuri	30.7	15.7	10.7	29.6	-	-
	Võru						
59.	Vaabina	25.7	15.7	6.7	10.7	-	25.7
	Besti keskmine	27.7	17.7	11.7	11.7	-	29.7

Pohla (*Rhodococcum vitis-idaea*)
viljade valmimise algus

Vk. nr.	Vaatluskoht	1923	1924	1925	1926	1927	1928
Haapsalu							
1.	Karuse	-	-	-	-	-	19.8
2.	Lihula	15.8	23.8	25.8	20.8	-	9.9
5.	Vormsi	-	1.9	1.9	30.8	-	-
Harju							
6.	Aegviidu	23.8	-	-	-	-	-
7.	Kloostri	-	-	5.9	22.8	-	-
8.	Naissaar	20.9	5.9	-	-	-	-
10.	Saue	27.8	-	-	-	-	-
11.	Suurupi	20.8	-	-	-	-	-
13.	Viimsi	20.8	-	-	-	-	-
Jõgeva							
15.	Kuremaa	8.9	-	-	-	-	-
16.	Mustvee	24.8	10.8	15.8	28.8	-	-
17.	Saare	31.8	-	-	-	-	-
Kingissepa							
20.	Kõljala	1.9	-	-	-	-	-
21.	Lümanda	-	5.9	1.8	-	-	-
Kohtla-Järve							
22.	Jõhvi	18.8	20.8	-	-	-	-
23.	Narva-Jõesuu	30.8	2.9	-	-	-	-
Paide							
26.	Kapu	-	-	-	-	-	30.9?
Põlva							
27.	Krüdneri	28.8	-	-	-	-	-
28.	Kõlleste	5.8	15.9	-	-	-	-
30.	Veriora	-	-	-	1.8	20.8	-

Vk. nr.	Vaatluskoht	1923	1924	1925	1926	1927	1928
	Pärnu						
31.	Tori	1.9	-	-	-	-	-
32.	Veltsa	2.9	-	-	-	-	-
	Rakvere						
34.	Kalvi	25.8	-	-	-	-	-
36.	Paasvere	13.9	-	26.8	-	-	-
37.	Salla	-	24.8	20.8	-	-	-
	Rapla						
41.	Kohila	-	-	20.8	-	-	4.9
	Tartu						
43.	Kallaste	-	-	28.8	25.8	-	-
44.	Kastre-Võnnu	30.7	-	-	-	-	-
	Valga						
49.	Helme	-	-	-	14.7	-	1.9
	Viljandi						
50.	Heimtal, Sõõdi	-	17.8	20.8	28.8	-	-
51.	Heimtal, Vana-Kibo	-	17.8	27.8	19.7	-	-
52.	Olustvere	15.8	-	-	-	-	22.8
53.	Puiatu	-	-	4.9	-	-	-
54.	Päri	-	-	5.8	2.8	-	-
55.	Reinu	-	-	-	20.8	-	-
56.	Tänassilma	25.8	-	8.8	9.8	-	8.8
57.	Uusna, Anni	-	-	-	15.7	-	-
58.	Uusna, Lohuri	14.8	15.8	-	-	-	-
	Võru						
59.	Vaabina	2.9	15.8	20.8	1.8	-	8.9
	Besti keskmine	25.8	25.8	21.8	10.8	-	28.8

VAATLUSOBJEKTIDE SÜSTEEMAATILINE REGISTER

- Alauda arvensis*, põldlõoke 25, 41
Anas platyrhynchos, sinikael-part 12, 35
Ciconia ciconia, valge-toonekurg 10, 33
Corvus frugilegus, künnivares 29
Coturnix coturnix, põldvutt 13
Grex crex, rukkirääk 15
Cuculus canorus, kägu 22, 38
Cygnus sp., luik 11, 34
Delchion urbica, räästapääsuke 24, 40
Fringilla coelebs, metsvint 32, 42
Grus grus, sookurg 14, 36
Hirundo rustica, suitsupääsuke 23, 39
Laurus canus, kalakajakas 21
Laurus minutus, väike kajakas 19
Laurus ridibundus, naerukajakas 20
Lucinia lucinia, õõbik 30
Motacilla alba, linavästriik 26, 43
Numenius arquata, suur koovitaja 17
Oriolus oriolus, peoleo 27
Scolopax rusticola, metsvint 18, 37
Sturnus vulgaris, kuldnokk 28, 44
Turdus philomelos, laulurästas 31
Vanellus vanellus, kiivitaja 16
Anemone nemorosa, võsaülane 48
Cerasus vulgaris, hapu e. harilik kirsipuu 53
Hepatica nobilis, sinilill 47
Padus avium, harilik toomingas 54
Rhodococcum vitis-idaea, pohl 60, 63
Sorbus aucuparia, harilik pihlakas 58
Syringa vulgaris, harilik sirel 56
Taraxacum sp., võilill 51
Trollius europaeus, kullerkupp 50
Vaccinium myrtillus, mustikas 59, 62

RÄNDLINDUDE SAABUMINE ESTTISSE AASTAIL 1905-1914

Organiseeritud ornitofenoloogilised vaatlused laiemal alusel said Eestis alguse 1922. aastal. Enne seda olid rändlindude saabumise kohta teinud ülestähendusi vaid üksikud asjahuvilised. Viimaste andmetel on saanud võimalikuks jälgida mõnede linnuliikide kevadise saabumise käiku Eestis ka varasemal perioodil, aastatel 1905-1914. Põhiline andmestik käesolevale ülevaatele on kogutud ajakirja "Neue Baltische Waidmannsblätter" (1) veergudelt. Täiendavalt on kasutatud veel F. Hoyningen-Huene (2), C. Grévé (3), F.E. Stolli (4) ja W. Szeliga-Mierzeyewski (5) materjale. Kõik kuupäevad on ümber arvestatud uuele kalendrile. Väärib märkimist, et tuntud fenoloogi F. Hoyningen-Huene paljud vaatlusandmed on teiste omadega võrreldes hilised.

Allpool on esitatud ülevaade tavalisemate rändlindude saabumise ja ka talvitamise kohta.

Sinikaal-part (*Anas platyrhynchos*)

Liik talvitas 1909. aastal Hiiumaal ja 1913. aastal Särves.

Luiged (*Cygnus sp.*)

Luiged talvitasid Saaremaa vetes 1906., 1909. ja 1913. aastal.

Sookurg (*Grus grus*)

	Keskmine saabumine	Varasim saabumine	Vaatluste arv
1905	19.4	16.4	2
1906	9.4	4.4	4
1907	10.4	10.4	1
1908	6.4	30.3	3

1909	18.4	18.4	1
1910	20.3	6.3	2
1911	29.3	25.2	3
1912	31.3	26.3	2
1913	30.3	27.3	4
1914	7.4	3.4	5
<hr/>			
1905-1914	6.4	29.3	27

Kiivitaja (*Vanellus vanellus*)

	Keskmine saabumine	Varaseim saabumine	Vaatluste arv
1905	2.4	16.3	2
1906	26.3	4.3	5
1907	19.3	19.3	1
1908	2.4	29.3	4
1909	5.4	27.3	3
1910	29.3	18.3	3
1911	28.3	3.3	4
1912	18.3	28.2	6
1913	20.3	15.3	6
1914	28.3	21.3	4
<hr/>			
1905-1914	27.3	15.3	38

Saaremaale saabus kiivitaja, mandriga võrreldes, suhteliselt vara - keskmiselt 13. märtsil (7 aasta andmetel).

Metskurvits (*Scolopax rusticola*)

	Keskmine saabumine	Varaseim saabumine	Vaatluste arv
1905	12.4	31.3	6
1906	12.4	3.4	6
1907	12.4	31.3	5
1908	8.4	3.4	4
1909	15.4	3.4	4

1910	23.3	12.3	7
1911	11.4	27.3	4
1912	1.4	25.3	7
1913	27.3	24.3	7
1914	3.4	31.3	4
<hr/>			
1905-1914	6.4	28.3	54

Saaremaale saabus metskurvits suhteliselt vara - keskmiselt 1. aprillil (9 aasta andmetel).

Suurkoovitaja (*Numenius arquata*)

	Keskmine saabumine	Varaseim saabumine	Vaatluste arv
1905	18.4	16.4	2
1906	13.4	13.4	2
1907	8.4	31.3	2
1908	9.4	31.3	3
1909	25.4	25.4	1
1910	13.4	13.4	1
1911	8.4	31.3	2
1912	2.4	25.3	3
1913	8.4	23.3	2
1914	5.4	1.4	4
<hr/>			
1905-1914	11.4	5.4	22

Saaremaale saabus suurkoovitaja keskmiselt 2. aprillil (4 aasta andmetel).

Kaelustuvi (*Columba palumbus*)

Tähelepandavalt vara, 15. märtsil, saabus liik Saaremaale 1912. ja 1913. aastal. Talvel, 2. jaanuaril 1914, vaadeldi teda Koikkülas.

Kägu (*Cuculus canorus*)

C. Grevé andmetel kuuldi Saaremaal 1911. aastal käo kukkumist juba 14. aprillil.

Pääsukesed (*Hirundo rustica*, *Delichon urbica*)

Enamik vaatlejaid pole üksikuid pääsukese liike eristanud. Varaseim pääsukesevaatlus on tehtud 8. aprillil 1906 Jänedal. Suitsupääsukest kohati kõige varem Koikkülas - 24. aprillil 1914.

Põldlõoke (*Alauda arvensis*)

	Keskmine saabumine	Varaseim saabumine	Vaatluste arv
1905	10.3	8.3	3
1906	17.3	4.3	5
1907	21.3	7.3	3
1908	22.3	2.3	4
1909	29.3	27.3	4
1910	2.3	27.2	4
1911	13.3	28.2	3
1912	6.3	26.2	8
1913	12.3	6.3	7
1914	22.3	16.3	5
1905-1914	15.3	7.3	46

Saaremaale saabus põldlõoke varem kui mandrile - keskmiselt 7. märtsil (8 aasta andmetel). Tõenäoline talvitaja oli Vaabinas 12. veebruaril 1914 kohatud isend.

Linvästrik (*Motacilla alba*)

	Keskmine saabumine	Varaseim saabumine	Vaatluste arv
1905	14.4	7.4	2
1906	8.4	7.4	4
1907	10.4	10.4	2

1908	6.4	3.4	2
1909	13.4	13.4	1
1910	22.3	4.3	3
1911	8.4	26.3	4
1912	6.4	25.3	2
1913	31.3	27.3	3
1914	2.4	31.3	5
<hr/>			
1905-1914	6.4	31.3	28

Saaremaal saabus linavästriik varem kui mandrile - keskmiselt 2. aprillil (4 aasta andmetel).

Kuldnokk (*Sturnus vulgaris*)

	Keskmine saabumine	Varaseim saabumine	Vaatluste arv
1905	6.3	21.2	3
1906	14.3	7.3	3
1907	19.3	9.3	3
1908	23.3	2.3	6
1909	30.3	28.3	8
1910	1.3	26.2	2
1911	13.3	3.3	4
1912	5.3	3.3	9
1913	10.3	5.3	10
1914	18.3	16.3	5
<hr/>			
1905-1914	14.3	6.3	53

Saaremaal saabus kuldnokk varem kui mandrile - keskmiselt 8. märtsil (8 aasta andmetel). Mitte harva talvitas ta Saaremaal. Ka Tartus kohati teda 1913. a. 13. jaanuaril.

Künnivares (*Corvus frugilegus*)

Liigi saabumise kohta leidub ainult üksikuid teateid. See toimus 1909. aastal 27. märtsil (1 vaatlus), 1911. aastal keskmiselt 10. märtsil (2 v.), 1913. aastal 19. märtsil (2 v.) ja 1914. aastal 23. märtsil (2 v.),

neljal aastal keskmiselt 20. märtsil.

Musträstas (*Turdus merula*)

Liik talvitas 1901. aastal Haapsalu lähedal. Talvel polnud ta haruldane ka Saaremaal, kus 1906. aastal tema talvitamisjuhud sägenesid.

Leulurästas (*Turdus philomelos*)

Liigi keskmine saabumine oli 1906. aastal 12. aprillil (2 vaatlust), 1912. aastal 23. märtsil (2 v.), 1913. aastal 21. märtsil (2 v.) ja 1914. aastal 31. märtsil (4 v.), nelja aasta andmetel keskmiselt 30. märtsil.

Metsvint (*Fringilla coelebs*)

	Keskmine saabumine	Varaseim saabumine	Vaatluste arv
1905	7.4	5.4	3
1906	7.4	6.4	3
1907	6.4	6.4	1
1908	5.4	5.4	1
1909	6.4	6.4	1
1910	24.3	24.3	1
1911	2.4	2.4	1
1912	24.3	21.3	5
1913	23.3	21.3	4
1914	31.3	26.3	3
1905-1914	1.4	31.3	23

Saaremaal ei olnud metsvint 1906. a. andmetel haruldane talvitaja. 1904. a. talvel nähti teda Viljandis ja 1913. a. talvel ka Sõrves.

Kirjandus

1. Neue Baltische Waldmannsblätter 1905-1914, Jg. 1-10.
2. Johansen, H. Die ornithophänologischen Beobachtungen F. Baron Hoyningen-Huenes zu Lechts in Estland. - Korr. bl. des Nat. Ver. zu Riga, 1942, Bd. 64, S. 144-171.
3. Grévé, C. Zool. Beob., 1910, H.6, S. 170-174; 1911, H. 7, S. 193-198; 1912, H. 7, S. 193-201; 1914, H. 1, S. 13-19; 1915, H. 3, S. 57-60.
4. Stoll, F.E. Die biologische Station in Kielkond aus Oesel. Arb. d. Nat. Ver. zu Riga, N.F., 1911, H. 13, S. 35-52.
5. Szeliga-Mierzeyewski, W. Statistisches über die Waldschnepfe auf der Insel Oesel. - In: Krüdener, A. Baron. Wenn die Schnepfen streichen. Leipzig, (1921), S. 240-245.

L. Rootsmäe

ОРНИТО- И ФИТОФЕНОЛОГИЧЕСКИЕ НАБЛЮДЕНИЯ В ЭСТОНИИ В 1922-1928 ГГ.

Резюме

Первая в Эстонии орни-то-фитофенологическая сеть наблюдателей действовала в 1922-1928 годах. В течение семи лет в фенологических наблюдениях участвовало всего 108 человек (фамилии семи из них остались невыясненными), список которых приведен в начале брошюры. Ниже приведены в виде таблиц сводные данные о наблюдениях.

В орни-то-фенологических таблицах рассматриваются весенний прилет 23 видов и осенний отлет 12 видов птиц. Даты приведены отдельно по районам наблюдений в Эстонии (рис. 1). Вместе с тем указано число учтенных дат — самая ранняя дата прилета птиц весной и самая поздняя дата их отлета осенью.

В фитофенологических таблицах рассматривается начало расцвета 10 видов и начало плодоношения двух видов растений. В таблицах указаны место наблюдений и средняя дата расцвета и плодоношения растений. Приложен список фитофенологических точек наблюдений и их размещение на карте республики.

В приложении к настоящей брошюре приведены данные о весеннем прилете птиц в Эстонию в 1905—1914 годах.

ORNITHO- UND PHYTOPHÄNOLOGISCHE BEOBACHTUNGEN IN
DEN JAHREN 1922-1928 IN ESTLAND

Zusammenfassung

Das erste estnische ornitho- und phytophänologische Beobachtungsnetz wirkte von 1922 bis 1928. Insgesamt 108 Menschen beteiligten sich während dieser siebenjährigen Beobachtungsperiode an diesen Beobachtungen. Am Anfang dieser Übersicht wird eine Liste aller beteiligten Beobachter abgedruckt, wonach die Beobachtungsdaten in Tabellen folgen. Diese Tabellen enthalten die Ankunftsdaten von insgesamt 23 Zugvogelarten im Frühjahr und die Abzugsdaten von 12 Zugvogelarten im Herbst. Die Daten wurden jeweils in der Reihenfolge der Beobachtungsgebiete (piirkond) (Abb. 1) zu Tabellen zusammengefasst, wobei die untere Reihe die mittleren Daten für ganz Estland aufzuweisen hat. Zugleich geben die Verfasser die Zahl der berücksichtigten Daten (daatumite arv), die früheste Erstankunft (varaseim saabumine) im Frühjahr und die späteste Letztbeobachtung (hili-sem daatum) im Herbst.

Die phytophänologischen Beobachtungen geben Auskunft über 10 Pflanzenarten (Beginn des Blühens), die jeweils zu einer Tabelle zusammengefasst sind, und Beobachtungen über den Beginn der Fruchtbildung von 2 Pflanzenarten. Die Tabellen geben ferner Auskunft über die Beobachtungsstelle (vaatluskoht) und über das mittlere Datum für ganz Estland (Esti keskmine). Anschliessend geben die Verfasser eine Liste der Beobachtungsstellen der phytophänologischen Beobachtungen und eine Kartenskizze mit Angabe dieser Beobachtungsstellen.

Am Ende werden die Ankunftsdaten von einigen Zugvogelarten von 1905 bis 1914 gegeben.

Академия наук Эстонской ССР. Эстонское общество естествоиспытателей.

Орнито- и фитофенологические наблюдения в Эстонии в 1922—1928 гг. Составители Л. Роотсмяэ и Э. Леллеп. На эстонском яз. Художник-оформитель М. Нийн. Редакционно-издательский совет АП ЭССР, Таллин.

Toimetaja H. Kivila. Trükkida antud 21.11.78. Paber 30x40/8. Trükipoognaid 5,50. Tingtrükipoognaid 5,11. Arvestuspoognaid 3,42. Trükiarv 1000. MB-04490. ENSV TA Toimetus- ja Kirjastusnõukogu, Tallinn, Sakala 3. ENSV TA rotaprint, Tallinn, Sakala 3. Tellimuse nr. 360.

Hind 50 kop.

50 kop.

A

39610

114 141

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00335974 4